Pankrotiseaduse muutmise seaduse (maksejõuetuse teenistus) eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 1

KOOSKÕLASTUSTABEL

Kooskõlastamise käigus esitatud märkused ja ettepanekud pankrotiseaduse muutmise seaduse (maksejõuetuse teenistus) eelnõu kohta

Pankrotiseaduse muutmise seaduse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks Konkurentsiametile.

Tagasiside eelnõu väljatöötamise kavatsusele esitasid tähtaegselt Rahandusministeerium ja Konkurentsiameti juures tegutsev maksejõuetuse teenistus, ning 26.11.2026 Eesti Kaubandus-Tööstuskoda.

Rahandusministeerium kooskõlastas väljatöötamise kavatsuse märkusega. Ülejäänud ministeeriumid ei esitanud seisukohta eelnõu suhtes.

Kooskõlastustabel on seletuskirjale lisatud.

Esitatud sisulisi arvamusi ja ettepanekuid ning nende arvesse võtmist on kajastatud alltoodud kooskõlastustabelis.

Esi-taja/ Jrk Nr.	Märkuse või ettepaneku sisu	JDM seisukohad/vastused A - arvestatud OA – osaliselt arvestatud MA – mitte arvestatud S – selgitatud TV – teadmiseks võetud
Rahandusministeerium		
1	**Mõjuanalüüs on liiga kitsas.** Eelnõu muudab sõltumatu järelevalveorgani staatust. Teenistus uurib muu hulgas äriühingute varatust ja võimalike kuriteotunnustega maksejõuetuse põhjuseid, teeb pankrotihaldurite üle haldusjärelevalvet ning kujundab valdkonna praktikat. Seletuskirjas tuleks eraldi hinnata mõju võlausaldajatele, võlgnikele, pankrotihalduritele, kohtutele, usaldusisikutele ja saneerimisnõustajatele.	**Arvestatud.** Seletuskiri käsitleb juba üldiselt võimalikku kaudset mõju teenistuse töö järjepidevuse kaudu. Menetlusosaliste õigused, kohustused ja menetluslik positsioon säilivad – menetlusnorme ei muudeta. Seletuskirja on täiendatud selgitusega mõjust iga isiku osas ehk toodud välja mõju võlausaldajatele, võlgnikele, pankrotihalduritele, kohtutele, usaldusisikutele ja saneerimisnõustajatele eraldi.
2	**Juhataja ametisse nimetamise ja vabastamise kord võib vähendada sõltumatust.** Mõlemad otsused läheksid valdkonna eest vastutavalt ministrilt Konkurentsiameti peadirektorile. Senise korra järgi kuulati ära ka Riigikogu majanduskomisjoni arvamus. Seletuskirjas tuleks tunnistada tõenäolist negatiivset mõju sõltumatusele ning kirjeldada leevendusmeetmeid või põhjendada, miks selline mõju on õigustatud.	**Selgitatud.** Kehtiva korra järgi teeb otsuse minister pärast Riigikogu majanduskomisjoni mittesiduva arvamuse ärakuulamist. Komisjoni ärakuulamine lisab ametisse nimetamisele ja ametist vabastamisele parlamentaarse kontrollietapi. Eelnõus on sellest etapist küll loobutud, kuid see ei ole ka teenistuse juhataja ilmselge sõltumatuse tagatis. Maksejõuetuse teenistuse (edaspidi ka **MJT; teenistus**) juhataja sõltumatust kaitsevad edaspidi jätkuvalt ja piisavalt kõik teised pankrotiseaduses sätestatud sõltumatuse garantiid: kindel viieaastane ametiaeg, seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõuded ja vabastamisalused, kohtulik õiguskaitse ning sõnaselge sisulise sekkumise keeld. Ühtlasi säilib juhataja sõltumatus teenistuse ülesanneteks ette nähtud

		eelarveosa käsutamisel. Ühtki teist sõltumatuse tagatist ei muudeta. Juhataja ametisse nimetamise ja ametist vabastamise pädevus antakse Konkurentsiameti peadirektorile, sest viies teenistuse halduskorraldusliku töö Konkurentsiameti struktuuri osaks, ei ole põhjendatav säilitada ühe struktuuriüksuse juhataja nimetamisel erikorda teiste struktuuriüksuste juhatajatega võrreldes või muid sisemisi halduskorralduslike erisusi. Kuna peadirektor vastutab kogu Konkurentsiameti toimimise ja töö eest, siis on põhjendatud seonduva vastutuse andmine peadirektorile ka maksejõuetuse teenistuse haldusliku toimimise, töötingimuste ja töö järjepidevuse eest. Nii on juhataja teenistussuhte üle otsustamise pädevus samal juhtimistasandil vastutusega teenistuse töökorralduse eest. Peadirektori vahetu roll personali- ja töökorralduses muudab oluliseks selle, kuidas neid volitusi praktikas kasutatakse. Ka peadirektori teenistuslik järelevalve on piiratud vaid haldus- ja töökorralduslike küsimustega. Peadirektor ei või anda juhatajale siduvaid juhiseid seadusest tulenevate sisuliste ülesannete täitmiseks ega selle pädevuse alusel antud akte või tehtud toiminguid peatada või kehtetuks tunnistada.
3	**Juhataja asendamise kord vajab täpsustamist.** Ministeerium küsib, kes võib juhatajat asendada, millistele kvalifikatsiooninõuetele peab asendaja vastama ja millised on tema volitused. Samuti tuleb selgitada, kuidas säilib asendamise ajal teenistuse sõltumatus ja mida tehakse siis, kui Konkurentsiametist asendajat ei leita.	**Selgitatud.** Eelnõu kohaselt korraldab MJT juhataja asendamise Konkurentsiameti peadirektor. Avaliku teenistuse seaduse § 57 alusel võib ta seaduses sätestatud tingimustel anda puuduva juhataja ülesanded osaliselt või täielikult ühele või mitmele ametnikule. Asendamise korralduses määratakse kindlaks asendamise aeg, üleantavad ülesanded ning otsustus- ja allkirjaõiguse ulatus. Näiteks võib haldusülesanded anda ühele ametnikule ja tähtajalised

		menetlustoimingud teisele, kui tal on nende tegemiseks vajalik pädevus. Asendaja sobivust hinnatakse talle antavate ülesannete järgi. Üksikute töökorralduslike ülesannete täitmine ei eelda kõigi juhataja ametikohale kehtestatud nõuete täitmist. Sisuliste järelevalveülesannete puhul tuleb kontrollida asendaja erialast pädevust ja erapooletust. Kui isik nimetatakse tähtajaliselt juhataja ametikohale, peab ta vastama PankrS §-s 192[3] sätestatud nõuetele. Asendamise ajal teeb MJT sisulisi otsuseid sõltumatult ja peadirektorile kehtib sama sekkumiskeeld. Kui Konkurentsiametis sobivat asendajat ei leita, saab kaaluda nõuetele vastava isiku tähtajalist ametisse nimetamist avaliku teenistuse seaduse § 23 lõike 2 punkti 1 alusel. Asendaja puudumine ei anna peadirektorile õigust võtta üle MJT sisulisi järelevalveotsuseid. Seetõttu tuleb asendamine võimaluse korral ette planeerida ja teha enne juhataja äraolekut kindlaks, millised menetlustoimingud tuleb tähtajaks teha.
4	**Väljatöötamiskavatsuse koostamata jätmine vajab sisulist põhjendust.** Muudatus puudutab juhataja ametisse nimetamist ja vabastamist, alluvust, personali- ja juhtimispädevust ning teenistuse võimet kaitsta avalikku huvi. Ministeerium palub põhjendada, miks neid muudatusi ei peeta olulise mõjuga muudatusteks, ning näidata, kuidas teenistus saab Konkurentsiameti struktuuriüksusena oma senist rolli vähemalt samaväärselt täita. Teenistuse loomisele eelnes põhjalik analüüs ja laiem kaasamine. Praeguse eelnõu ettevalmistamisse ei olnud teenistust ennast ministeeriumile teadaolevalt kaasatud.	**Selgitatud.** Väljatöötamiskavatsust ei koostatud hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 1 lõike 2 punkti 5 alusel. Olulisuse hindamisel lähtuti muudatuse ulatusest. Eelnõu muudab Justiits- ja Digiministeeriumi haldusalas tegutseva ameti (Konkurentsiameti) struktuuriüksuse juhtimis- ja alluvussuhet ning juhataja ametisse nimetamise ja ametist vabastamise korda. Teenistuse seadusest tulenev pädevus, menetlusosaliste õigused ja kohustused ning juhataja sisulise otsustamise ja eelarveosa käsutamise õiguslikud tagatised säilivad. Nende asjaolude põhjal hinnati,

		et muudatus ei too kaasa olulist õiguslikku muudatust ega muud olulist mõju nimetatud sätte tähenduses. Ettevalmistamisel kaaluti kehtiva erikorra säilitamist koos asutusesiseste kokkulepetega, üksnes juhataja nimetamis- ja vabastamiskorra muutmist ning terviklikumat juhtimis- ja töökorralduse lahendust. Asutusesisesed kokkulepped võimaldaksid täpsustada tugiteenuste osutamist, kuid jätta saab nendega reguleerimata seadusest tuleneva alluvuse ja juhtimispädevuse. Üksnes nimetamis- ja vabastamiskorra muutmine jätaks lahtiseks peadirektori haldusliku järelevalve piirid. Valitud lahendus sätestab ühtaegu haldusliku alluvuse ja sisulise sekkumise keelu. Eelnõu sisendiks on maksejõuetuse teenistuse varasemad sisendid, samuti ministeeriumi tellitud analüüs. Samuti on maksejõuetuse teenistus esitanud konkreetse eelnõu kohta oma arvamuse 19. novembril 2026 pärast eelnõu kooskõlastusringile saatmist.
5	**Esindusõigust ja menetlusautonoomiat tuleb eraldi analüüsida.** Eelnõust või seletuskirjast peaks selguma, kelle nimel teenistus haldus- ja kohtumenetlustes tegutseb, kes otsustab menetluse algatamise ja jätkamise ning kaebuse esitamise või sellest loobumise. Samuti tuleb selgitada, kas peadirektor saab esindusvolitusi piirata või tagasi võtta ning kuidas välditakse järelevalve sisu, kvaliteedi või kiiruse mõjutamist personali-, eelarve- ja muude töökorralduslike otsuste kaudu.	**Selgitatud.** Kehtiva Konkurentsiameti põhimääruse järgi esindab MJT juhataja teenistust ja annab esindusvolitusi. Rakendusakti kavand täpsustab, et juhataja esindab teenistust seadusest tulenevate ülesannete täitmisel ning annab oma pädevuse piires üld- ja erivolitusi teenistuse esindamiseks ja menetlustoiminguteks. Küsimused, kelle nimel teenistus kohtus tegutseb ning kes võib menetluse algatada või seda jätkata, kaebuse esitada või sellest loobuda, lahendatakse asjaomase menetluse sätete järgi. Kui otsustusõigus kuulub seaduse järgi MJT-le, teeb otsuse teenistus peadirektori heakskiiduta.

		Peadirektori üldine õigus esindada Konkurentsiametit ei anna talle õigust piirata ega tagasi võtta MJT juhataja antud volitusi teenistuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Peadirektori kontrollipädevus piirdub haldus- ja töökorralduslike küsimustega. Ka personali-, eelarve- ja muid töökorralduslikke otsuseid tuleb teha sekkumiskeeldu järgides. Näiteks saab amet korraldada asendamise nii, et kaebetähtajast peetakse kinni, ning kaebuse esitamise üle otsustab MJT. Kuna menetluspädevus tuleneb seadusest ja eelnõu sätestab peadirektori pädevuse piirid, ei pea ministeerium vajalikuks lisada eraldi menetlusliikide kaupa käsitlust.
6	Samuti tegi ministeerium ettepaneku **kaaluda teenistuse pädevuse suurendamist, sealhulgas tõhusamaid meetmeid varatute maksejõuetute juriidiliste isikute juhtide suhtes**.	**Mittearvestatud.** Eelnõuga ei muudeta maksejõuetuse teenistuse pädevusi ega teenistuse töid reguleerivaid muid menetlusnorme. Eelnõuga muudetakse töökorralduslike sätteid. Justiits- ja Digiministeeriumi poolt on tellitud ja valminud mitmeid maksejõuetuse teenistuse tööd puuduvaid analüüse. Eelnõuga tehakse esimene samm järgmiste muudatuste valguses. Viidatud analüüside alusel on kavas teha muudatusi ka maksejõuetusõiguse menetlusnormides ja ka teenistuse pädevustes. Samal ajal tuleb tagada riigi vahendite efektiivne kasutamine seniste pädevuste täitmiseks, milleks ka praegune eelnõu esitatud on.
Konkurentsiamet (maksejõuetuse teenistuse kaudu)		
7	**Eelnõu tagasivõtmine.** MJT ei toeta eelnõu. Teenistus palub eelnõu tagasi võtta, selle edasine menetlemine lõpetada ning jätta eelnõu Vabariigi Valitsusele ja Riigikogule esitamata.	**Mittearvestatud.** Eelnõu on ilmselgelt vajalik, sest teenistuse töökorralduses on lahendamist vajavad küsimused, millele on ka MJT ise viidanud. Ka nii seletuskiri kui ka PwC lõpparuanne osutavad juhataja asendamise ja tugiteenuste korraldamise kitsaskohtadele. Eelnõu võimaldab siduda juhataja asendamise ameti üldise personalikorraldusega ning paneb peadirektorile selge

		vastutuse teenistusele vajalike töövahendite ja tugiteenuste tagamise eest. Amet saab kasutada selleks olemasolevat personali-, hanke- ja IT-tuge. Eelnõu muudab ka juhataja ametisse nimetamise ja vabastamise korda. Otsustusõigus läheb ministrilt Konkurentsiameti peadirektorile ning Riigikogu majanduskomisjoni arvamuse küsimine lõpeb. MJT sisuline järelevalvepädevus ja juhataja õigus käsutada teenistuse ülesannete täitmiseks eraldatud eelarveosa säilivad. Peadirektorile laieneb sõnaselge keeld sekkuda teenistuse sõltumatute ülesannete täitmisse. Ministeeriumi hinnangul võimaldab selline pädevuse jaotus lahendada töökorraldusprobleemid ja kaitsta MJT sisulist otsustusõigust. MJT pakutud eraldi põhimäärusega saaks täpsustada osa töökorraldusest. Seaduses sätestatud nimetamist ja vabastamist saab muuta seadusega. Iseseisva riigiasutuse loomine eeldaks omakorda juhtimise ja tugiteenuste ümberkorraldamist. Ministeerium peab põhjendatuks lahendada kirjeldatud probleemid olemasoleva ameti struktuuris.
8	**Eelnõu eesmärk ja vajalikkus.** MJT palub selgitada, milliseid Konkurentsiameti igapäevatöö kitsaskohti pankrotiseaduse muutmine lahendab ning kuidas võimaldab see ameti ressursse tõhusamalt kasutada. MJT peab muudatust põhimõtteliseks juhtimiskorralduse muutuseks.	**Selgitatud**. Käesoleval hetkel on juhtimis- ja personaliotsused jaotatud ministri, peadirektori ja MJT juhataja vahel. Näiteks ei ole praeguses korras üheselt selge, kes määrab MJT juhatajale puhkuse ajaks asendaja. MJT juhataja on ka ise varem küsinud, millised ameti sisekorrad teenistusele kehtivad ning kellel on õigus allkirjastada hankelepinguid ja kes vastutab andmehalduse eest.

		Eelnõu järgi saab juhataja asendamise korraldada Konkurentsiameti üldise personalikorralduse alusel. Juhataja ametisse nimetamise ja vabastamise otsused teeb edaspidi peadirektor ning nende otsuste puhul lõpeb Riigikogu majanduskomisjoni arvamuse küsimine. Ka töövahendite ja tugiteenuste tagamise eest vastutab peadirektor. Näiteks saab amet korraldada asendamisega koos vajalikud IT-ligipääsud ning kasutada teenistuse tellimuste jaoks olemasolevat hanketuge. Nii saab omavahel seotud toimingud lahendada ametis ühe tööprotsessina ja vähendada vajadust üksikuid personaliküsimusi ministeeriumiga koordineerida. Seletuskiri arvulist kokkuhoidu ei prognoosi. Tegu on juhtimispädevuse ümberjaotamisega. Haldus- ja personalivastutus koondub Konkurentsiametisse, samal ajal kui MJT sisulised järelevalveotsused jäävad teenistuse pädevusse. Selle piiri tagamiseks säilitatakse ministrile ja sätestab eelnõu peadirektorile sõnaselge sekkumiskeelu. Vt ka seletuskirja p 2.2.
9	**MJT senine staatus.** MJT hinnangul tuleb eelnõus ja seletuskirjas eristada tegutsemist Konkurentsiameti juures ja selle tehnilisel teenindamisel ning kuulumist ameti koosseisu. MJT peab ennast eraldi pädevusega asutuseks ning toob võrdluseks Arenguseire Keskuse.	**Selgitatud**. Kehtiva PankrS § 192² lõike 1 järgi on MJT moodustatud Konkurentsiameti juurde sõltumatu struktuuriüksusena. Konkurentsiameti põhimääruse § 12 punkt 3 loetleb MJT ameti struktuuri kuuluva teenistusena. Need sätted on kooskõlas. MJT kuulub juba praegu Konkurentsiameti struktuuri ning tal on pankrotiseadusest tulenev iseseisev järelevalvepädevus. Sõna „juurde“ ega Konkurentsiameti kohustus teenistust tehniliselt teenindada ei anna MJT-le eraldiseisva riigiasutuse staatust. Eelnõu sõnastab organisatsioonilise kuuluvuse üheselt ja sätestab juhataja vahetu alluvuse peadirektorile haldus- ja töökorralduslikes küsimustes. See on tegelik

		juhtimiskorralduse muudatus. Kuigi § 192² lõike 1 uuest sõnastusest jäetakse välja sõna „sõltumatu“, säilib teenistuse sõltumatus § 192¹ lõike 4 alusel. Lisaks laieneb lisaks ministrile ka peadirektorile § 192³ lõikes 3 sätestatud keeld sekkuda viisil, mis ohustab teenistuse või juhataja sõltumatust. Arenguseire Keskuse näide kinnitab, et kuulumine asutuse struktuuri ja sisuline sõltumatus saavad koos toimida. Arenguseire seaduse § 3 järgi on moodustatud keskus Riigikogu Kantselei juurde ning keskus on seadusest tulenevate ülesannete täitmisel sõltumatu. Sama põhimõtte kehtib maksejõuetuse teenistuse tegevuses ka Konkurentsiameti osana tegutsedes. Arenguseise Keskuse kantselei põhimäärus näeb samal ajal ette, et keskus kuulub kantselei struktuuri ja allub direktorile. Seega Arenguseire Keskuse näide kinnitab, et asutuse struktuuri kuulumine ja seadusest tulenevate ülesannete sõltumatu täitmine saavad koos toimida. Selles osas on keskuse ja MJT korraldus sarnane. Eelnõu lähendab ka nende haldusjuhtimise korralduse. Säilib erinevus Arenguseire Keskuse juhatajaga töölepingu sõlmimises ja MJT ametisse nimetamise osas.
10	**Tegevuse algus.** MJT palub arvestada, et teenistus alustas tegevust 2. jaanuaril 2023. Seletuskirjas on tegevuse alguseks märgitud 1. jaanuar 2022.	**Arvestatud.** Seletuskirjas on täpsustatud teenistuse loomise ja tegutsemise algusaega.
11	**MJT kaasamine.** MJT märgib, et eelnõu ei adresseeritud talle ja teda ei kaasatud koostamisse. Teenistuse sõnul teavitas kantsler teda 7. novembril 2026 pärast eelnõu kooskõlastusringile saatmist.	**Teadmiseks võetud.** Eelnõu saadeti 7. novembril 2026 ministeeriumidele kooskõlastamiseks ja Konkurentsiametile arvamuse avaldamiseks. Ka MJT esitas kooskõlastusringi käigus oma seisukoha. Kõikidele märkustele on antud vastused käesolevas lisas.
12	**MJT varasemad soovid.** MJT vaidleb vastu tõlgendusele, et teenistus või juhataja oleks soovinud teenistuse	**Selgitatud.** MJT varasematele pöördumistele viidatakse seletuskirjas töökorralduslike kitsaskohtade kirjeldamiseks.

	ümberkujundamist, teise asutusega liitmist või sõltumatuse vähendamist.	MJT juhataja jaanuaris 2026 antud tagasiside PwC vahearuandele näitas, et senine töökorraldus tekitas praktikas segadust. Ka PwC lõpparuanne tõi esile mitmeid kitsaskohti. Käesolev eelnõu lahendab väljatoodud kitsaskohad.
13	**Aruandluse läbipaistvus.** MJT leiab, et kavandatud juhtimismudel ohustab senise aruandluse läbipaistvust.	**Selgitatud.** Eelnõuga ei muudeta MJT aruandmis- ja avaldamiskohustust. Konkurentsiameti põhimääruse § 14[1] lg-st 4 tulenev aruandlus säilib.
14	**Maailmapanga põhimõtted.** MJT peab eelnõu vastuolus olevaks Maailmapanga põhimõtetega D7 ja D8. Teenistus rõhutab järelevalve sõltumatust menetlejatest, erapooletust, läbipaistvust ja aruandekohustust ning piisavate volituste ja ressursside vajadust.	**Selgitatud.** Esiteks, Maailmapanga maksejõuetuse põhimõtted ei ole õiguslikult siduvad. Neid käsitletakse rahvusvahelise hea tava ja riikide maksejõuetussüsteemide hindamise alusena. Teiseks, viidatud Maailmapanga põhimõte D7 soovitab, et järelevalveorgan oleks sõltumatu tema järelevalve all olevatest maksejõuetusmenetlejatest ning et tal oleks tööks piisavalt volitusi ja ressursse. St et järelevalveorgan (milleks ei pea olema eraldi asutus; Eestis on selleks MJT) on sõltumatu maksejõuetusmenetlejatest (ing. k *Insolvency Representative;* Eesti õiguses on selleks isikuks pankrotihaldur). Tegemist on teenistuse sõltumatuse nõudega halduritest. Käesoleva eelnõuga ei muudeta teenistuse sõltumatust halduritega mistahes moel, mistõttu ei ole märkus asjakohane. Kolmandaks, põhimõte D8 reguleerib eespool viidatud *insolvency representative* (eelnõu kontekstis siis pankrotihaldurite) pädevust ja erapooletust. Viidatud põhimõte ei puutu järelevalveorganisse nagu MJT. Ühtlasi ei muudeta eelnõuga pankrotihaldurite (või teiste maksejõuetusmenetlejate) pädevust või erapooletusega seonduvaid sätteid.

15	**UNCITRALi põhimõtted.** MJT viitab vajadusele lahendada maksejõuetusasjad kiiresti, tõhusalt ja erapooletult ning tagada võlausaldajate võrdne kohtlemine ja õiguskindlus. MJT hinnangul õõnestab koostatud ja kooskõlastamisele saadetud eelnõu maksejõuetussüsteemi alustalasid.	**Selgitatud.** Käesolev eelnõu käsitleb MJT juhtimis- ja töökorraldust. Maksejõuetussüsteemi muutmine jääb selle reguleerimisalast välja. Selgitame täiendavalt, et UNCITRALi maksejõuetusõiguse juhend ja Maailmapanga põhimõtted moodustavad koos rahvusvahelise võrdlusaluse riikide maksejõuetussüsteemide hindamiseks. Eesti maksejõuetusõigus vastab nendele põhimõtetele. UNCITRAL-i *Maksejõuetusõiguse õigusloome juhend* toob I osa I peatükis (lk 10–14) välja **kaheksa põhieesmärki** ja käsitleb üheksanda teemana piiriülese maksejõuetuse raamistikku. 1. **Õiguskindlus turul**, et toetada majanduse stabiilsust ja kasvu. 2. **Vara väärtuse maksimeerimine**, et võlausaldajatele saaks teha võimalikult suuri väljamakseid. 3. **Tasakaal saneerimise ja likvideerimise vahel**, et elujõulist ettevõtet saaks saneerida ja elujõuetu ettevõtte tegevuse tõhusalt lõpetada. 4. **Samas olukorras olevate võlausaldajate õiglane kohtlemine.** 5. **Maksejõuetuse õigeaegne, tõhus ja erapooletu lahendamine.** 6. **Pankrotivara säilitamine**, et seda saaks võlausaldajate vahel õiglaselt jaotada. 7. **Läbipaistvad ja ettenähtavad reeglid**, mis soodustavad vajaliku teabe kogumist ja jagamist. 8. **Võlausaldajate olemasolevate õiguste tunnustamine** ja nõuete rahuldamisjärjekorra selge määratlemine.

		9. **Piiriülese maksejõuetuse raamistik**, mis võimaldab välisriigi menetlusi tunnustada ja eri riikide menetlusi koordineerida
16	**Konkurentsiameti 2019. aasta seisukoht.** MJT viitab Konkurentsiameti 25. novembri 2019. aasta arvamusele. Amet pidas lisanduvate ülesannete põhjendust üldsõnaliseks, ei näinud valdkondade sisulist seost ning kahtles eristaatusega üksuse sõltumatuse tagamises ameti koosseisus. MJT peab neid vastuväiteid jätkuvalt asjakohaseks.	**Selgitatud.** Tegemist on Konkurentsiameti seisukohaga enne MJT loomist ja Konkurentsiameti juures tegutsema hakkamist. Vaatamata toonaste pädevuste sisulise kattuvuse puudumisele loodi MJT tegutsema Konkurentsiameti juurde. MJT on tegutsenud KA juures pea neli aastat, mille jooksul (ja ka veel 2026.a) on esitletud (MJT enda ja PwC analüüsis) ministeeriumile kitsaskohti, mida on asutud käesoleva eelnõuga lahendama selleks, et MJT ja MJT juhataja saaks keskenduda pädevuste täitmisele, mitte halduskorralduslike küsimuste ja probleemide lahendamisele.
17	**Varasema revisjoni tulemused.** MJT hinnangul on varasema maksejõuetusõiguse revisjoni tulemusi jäetud rakendamata. Teenistus tõstatab järelevalve rollide ebaselguse, riigi vähese sekkumise ja avaliku huvi kaitse puudujäägid.	**Teadmiseks võetud.** Tegemist on menetlusõiguse muutmiseks esitatud ettepanekutega, mida käesoleva eelnõuga ei muudeta. Eelnõu muudatused on selgelt piiritletud MJT struktuurimuudatusega ja Konkurentsiameti koosseisu viimisega, ning sellest lähtuvalt seonduvate muudatustega.
18	**Raugevad pankrotimenetlused.** MJT rõhutab, et maksejõuetuse põhjuste väljaselgitamine ei peaks sõltuma võlausaldaja algatusest ja rahalistest võimalustest. Varatute äriühingute pankrotimenetluste läbiviimine on MJT hinnangul avalikes huvides.	
19	**Pankrotihaldurite hea kutsetava ja rikkumistele reageerimine.** MJT märgib, et on alates 2023. aastast teinud ettepanekuid pankrotihaldurite hea kutsetava täiendamiseks. Teenistuse hinnangul jäid ettepanekud arvestamata ning Koda ja ministeerium ei ole rikkumistele piisavalt reageerinud.	
20	**Maksejõuetusmenetlejate õiguslik staatus.** MJT käsitleb maksejõuetusmenetlejaid avalik-õiguslikke ülesandeid täitvate ja ametiseisundit omavate isikutena. Teenistus	

	soovib, et see kajastuks ka nende tegevuse ja järelevalve regulatsioonis.	
21	**Kutseorganisatsioonide rollide kattumine.** MJT hinnangul tekitab Koja ja Eesti Advokatuuri organite liikmesuse kattumine menetlejate, järelevalvajate ja õigusloome mõjutajate rollide konflikti. Teenistus peab probleemiks kutseorganisatsioonide järelevalvet oma liikmete üle.	
22	**Rikkumisteadete ja ärikeeldude menetlemise viivitused.** MJT märgib, et kohtus võivad rikkumisteated ja ärikeeluga seotud küsimused oodata aastaid. Teenistus leiab, et menetluste kiirus sõltub muu hulgas kohtute ja haldurite tegevusest ning seda tuleb muudatuse mõju hindamisel arvestada.	
23	**Koja struktuur ja järelevalve.** MJT peab Koja struktuuri killustunuks ja osutab selle organite pädevuse ebaselgusele. Teenistus märgib, et talle teadaolevalt pole Koda ega selle organeid auditeeritud või ümber kujundatud ning eelnõu ei käsitle Koja tegevusega seotud puudusi.	
24	**Pankrotihaldurite nimekirja andmed.** MJT hinnangul ei ole Koda täitnud PankrS § 59 lg 2 p 7 nõuet näidata iga halduri juures tema menetlusi. Teenistus seostab andmete puudumist PankrS § 56 lg-te 2–5 kohase vastavuskontrolli ja § 125 rikkumiste ennetamise raskustega ning viitab EL-i avalikustamisnõuetele.	
25	**Valitud lahendus ja pankrotihaldurite esindajate mõju.** MJT palub avalikult selgitada, miks valiti Konkurentsiameti töökorralduse muutmine, mis teenistuse hinnangul ei käsitle järelevalves leitud rikkumiste põhjuseid ega Koja senist tegevust. Samuti palub MJT selgitada, milline kaal oli eelnõu koostamisel pankrotihaldurite ja nende esindusorganisatsiooni seisukohtadel.	

26	**Järelevalve pankrotimenetluse kulude üle.** MJT juhib tähelepanu Koja 2020. aasta ettepanekule piirata teenistuse järelevalverolli ning väidab, et praktikas jäi haldurite tegevuse ja kulude kontroll suures osas kohtute, pankrotitoimkondade ja kutseorganisatsioonide kanda.	
27	**Vandeadvokaadist pankrotihalduri järelevalve.** MJT peab vandeadvokaadist pankrotihaldurite haldusjärelevalvet sisuliselt puudulikuks ja leiab, et olemasolev tööjaotus ei taga Maailmapanga põhimõtetele vastavat sõltumatut kontrolli.	
28	**Haldusjärelevalve koondamine.** MJT pakub, et kõigi maksejõuetusmenetlejate haldusjärelevalve ja kaebuste lahendamine koondataks ühte sõltumatusse asutusse. Teenistus on väljendanud valmisolekut teha järelevalvet algusest lõpuni ning siduda see praktika ühtlustamisega. Arvamuses on esitatud ka praeguse ja pakutud mudeli skeemid.	
29	**MJT järelevalvevõime ja töövahendid.** MJT hinnangul ei anna eelnõu teenistusele uusi õigusi ega töövahendeid Koja või pankrotihaldurite rikkumistele reageerimiseks. Teenistus viitab üle 700 kontrollitud pankrotimenetlusele, ligikaudu 60 rikkumisliigile, vihjetele ja kasvavale töömahule ning palub anda talle probleemi lahendamiseks täiendavat pädevust.	
30	**Eelnõu mõju menetlusosalistele ja ettevõtluskeskkonnale.** MJT hinnangul ei suurenda eelnõu teenistuse võimekust ega too kasu võlausaldajatele, ettevõtluskeskkonnale või ühiskonnale. Teenistus hoiatab, et muudatusest võivad tema hinnangul kasu saada järelevalvesüsteemi kuritarvitavad isikud.	
31	**Tugiteenused ja senised kokkulepped.** MJT märgib, et asutusesisesed kokkulepped toimivad, ning rõhutab vajadust tagada 2027. aastaks soovitud tugiteenused. Teenistus	**Selgitatud.** MJT poolt varem korduvalt esitatud tagasiside kohaselt on käesoleval hetkel tugiteenuste osutamine ja töökorraldus MJT ja Konkurentsiameti vahel problemaatiline. Samasugused kitsaskohad kaardistati ka

	osutab, et PankrS § 192[5] lg 2 paneb tehnilise teenindamise kohustuse Konkurentsiametile juba kehtiva õiguse alusel.	tellitud PwC lõpparuandes[1]. Viidatud analüüsis esitati 17 ettepanekut kitsaskohtade lahendamiseks. Käesoleva eelnõuga lahendatakse kuus esitletud kitsaskohta. Teisi (nt menetlusnormides esinevaid) kitsaskohti analüüsitakse õigusloome käigus tulevikus.
32	**Domeen ja avaldatud dokumendid.** MJT märgib, et teenistuse domeen on registreeritud. Teenistus osutab oma veebilehel avaldatud 2023.–2025. aasta aruannetele ning märgukirjadele, tähelepanekutele, arvamustele ja soovitustele. Teenistus kirjeldab oma neljaliikmelist meeskonda ja osutab käimasolevale värbamisele.	**Selgitatud.** Seletuskirjas ei ole kirjutatud, et MJT domeen ei oleks registreeritud, vaid viidanud, et selle registreerimisel esines organisatoorseid probleeme.
33	**Varatute menetluste tööjaotus.** MJT peab kohtu, pankrotihalduri ja MJT ülesannete jaotust varatute äriühingute menetlemisel dubleerivaks ja aeglaseks. Teenistus soovib probleemi käsitlemist prioriteedina ja suuremat iseseisvat menetlusvõimekust.	**Selgitatud.** Kohtu, pankrotihalduri ja MJT sisuliste menetlusülesannete ümberjagamine ei kuulu eelnõu ulatusse.
34	**Varatute pankrottide ja varjatud maksejõuetuse andmed.** MJT andmetel oli 2. jaanuarist 2023 kuni 30. septembrini 2026 kontrollitud varatuna lõppenud menetlustes võlausaldajate kahju suurusjärk 238,7 miljonit eurot. Teenistus vastandab seda varasemale 30 miljoni euro hinnangule ning viitab 2025. aasta 192 ühingule ja 73,9 miljonile eurole ning 2026. aasta esimese kolme kvartali 186 ühingule ja 66,3 miljonile eurole, millest 7,8 miljonit jäi riigil saamata. MJT leiab, et eelnõu neid näitajaid ei paranda.	**Teadmiseks võetud.** Varatute pankrotide ja varjatud maksejõuetuse andmed jm punktides 33-36 väljatoodud märkused ja ettepanekud näitavad ühingu- ja maksejõuetusõiguse probleemi ulatust. Need ei mõõda kavandatud haldus- või personalimuudatuse mõju ega muuda MJT asendamise, personalitöö või tehnilise teenindamise sisu. Eelnõu ulatusse punktides 34-37 kajastatud teemad ei kuulu.
35	**Äriregistri andmed ja latentne maksejõuetus.** MJT viitab majandusaasta aruannete esitamata jätmisele ja märgib, et 19. novembril 2026 oli aruandeta 58 345 juriidilist isikut, neist 55 449 üle tähtaja. Samal kuupäeval oli MJT andmetel likvideerimisel 8892 juriidilist isikut ning välja kuulutatud	

[1] Justiits- ja Digiministeeriumi Justiitshalduspoliitika uuringud ja analüüsid: https://www.justdigi.ee/uuringud#justiitshalduspoliitika

	145 uut pankrotti. Teenistus juhib tähelepanu varjatud maksejõuetuse riskile ja viitab arvamusele lisatud analüüsile.	
36	**Ühtne menetluskeskus ja IT-süsteem.** MJT pakub välja võlausaldajatele ja võlgnikele ühe kontaktpunktiga menetlusprotsessi, kus menetlejad töötavad ühtses keskuses. Teenistus soovib ühist digitaalset süsteemi menetluste, vara, registriandmete, tähtaegade, avalikustamise ja andmevahetuse jaoks ning avaliku raha kasutamise kontrolli.	
37	**Maksejõuetuspoliitika vastutus.** MJT palub määrata maksejõuetuspoliitika eest vastutava ministeeriumi või ministeeriumid, kuna praegust vastutust peab ta killustunuks. Teenistus viitab Läti 2014.–2019. aasta kogemusele ja seostab selgema süsteemi välisinvestorite usaldusega.	
38	**Väljatöötamiskavatsus.** MJT peab HÕNTE § 1 lg 2 p 5 erandi kasutamist põhjendamatuks, sest muutuvad asutuse staatus, alluvus ja sõltumatuse tagatised. Teenistus leiab, et PwC audit ei asenda väljatöötamiskavatsust, ning palub see koostada.	**Selgitatud.** Eelnõuga muudetakse teenistuse organisatsioonilist staatust, juhataja ametisse nimetamise ja ametist vabastamise korda ning halduslikku alluvust. Eelnõu rakendamisega ei kaasne seega HÕNTE § 1 lõike 2 punkti 5 tähenduses olulist õiguslikku muudatust ega muud olulist mõju. Seetõttu polnud vajalik väljatöötamiskavatsuse koostamine. PwC analüüsi kasutati töökorralduslike kitsaskohtade tuvastamiseks.
39	**Alternatiivsete asutusemudelite võrdlus.** MJT palub võrrelda iseseisva riigiasutuse mudelit ning paigutamist Õiguskantsleri, Riigikantselei, Finantsinspektsiooni, Rahapesu Andmebüroo, Maksu- ja Tolliameti uurimisosakonna, PPA, Kaitsepolitsei, TTJA, maksejõuetusregistripidaja, valdkonna eest vastutava ministeeriumi või muu asutuse juurde.	**Selgitatud.** Käesoleva eelnõu eesmärk on lahendada konkreetsed juhtimis- ja töökorraldusküsimused, mitte reformida MJT-d või selle pädevusi ümber. Seejuures, MJT viimine teise asutuse juurde ei lahendaks küsimust, kes vastutab teenistuse haldusliku juhtimise eest ja kus on selle juhtimise piirid. Tavapärase ministeeriumi või ameti struktuuriüksuse mudeli korral jääks juhataja haldus- ja töökorralduslikes küsimustes ministri või vastuvõtva asutuse juhi juhtimisahelasse. Kui teenistuse ülesanded, juhataja volitused ja sõltumatuse tagatised jääksid samaks, muutuksid eeskätt haldusliku juhtimise eest vastutav isik, tugiteenuste

		osutaja ja põhimäärus, milles töökorraldus sätestatakse. Õiguskantsleri ja Riigikantselei puhul tuleb lähtuda nende erinevatest ülesannetest. Õiguskantsler on põhiseaduse § 139 alusel sõltumatu ametiisik, kelle ülesannete hulka kuulub õigustloovate aktide põhiseadusele ja seadustele vastavuse kontroll. Riigikantselei on põhiseaduse § 95 järgi Vabariigi Valitsuse juures tegutsev asutus, mida juhib riigisekretär. Vabariigi Valitsuse seaduse § 97 järgi teeb riigisekretär Riigikantselei ametiisikute aktide ja toimingute üle teenistuslikku järelevalvet. MJT ülesanded, sealhulgas võlgnike tegevuse uurimine ja pankrotihaldurite üle haldusjärelevalve tegemine, tulenevad pankrotiseadusest. Nende ülesannete täitmine teise asutuse juures ei annaks MJT-le selle asutuse põhiseaduslikku staatust ega pädevust. Maksu- ja Tolliameti puhul tuleks hinnata, kuidas lahutada riigi kui maksuvõlausaldaja huvi MJT järelevalveotsustest. Finantsinspektsiooni ja Rahapesu Andmebüroo sõltumatus on seaduses seotud neile antud konkreetsete ülesannetega. MJT paigutamine nende juurde eeldaks seega eraldi lahendust MJT pädevuse, juhtimise ja rahastamise kohta. Ka iseseisev valitsusasutus vajaks kindlaksmääratud juhtimis- ja aruandluskorda ning lahendust personali, töövahendite ja tugiteenuste tagamiseks. Juba Pankrotiseaduse muutmise seaduse (195 SE; edaspidi **195 SE**) algatamise seletuskirjas kaaluti muu hulgas Maksu- ja Tolliametit ning eraldi ameti loomist. Konkurentsiameti juurde paigutamist põhjendati teenistuse väikese koosseisu, ressursside säästliku kasutamise ja sõltumatuse tagamisega. Need põhimõtted kehtivad ka käesoleva eelnõu kontekstis.
40	**Koja ümberkujundamise alternatiiv.** MJT palub alternatiivide võrdluses käsitleda ka Kohtutäiturite ja	**Selgitatud.** Koja ümberkujundamine või likvideerimine ei ole käesoleva eelnõu esemeks. Ühtlasi ei lahendaks Koja

	Pankrotihaldurite Koja ümberkujundamist või senisel kujul likvideerimist.	ümberkujundamine või likvideerimine MJT igapäevast halduskorraldust.
41	**Alternatiivide hindamiskriteeriumid.** MJT palub võrrelda mudeleid sõltumatuse, kulu, võlausaldajatele saavutatava tulemuse ja ettevõtluskeskkonnale avalduva positiivse mõju alusel.	**Selgitatud.** Eelnõu eesmärgiks on, et MJT töökorraldus oleks selge, sõltumatus tagatud ning personali ja tugiteenuste kasutamine oleks mõistliku kuluga. Eesmärgi täitmiseks ei ole põhjendatud ega vajalik võrrelda asutusemudeleid kõigi pakutud näitajate alusel. Võlausaldajatele tehtavate väljamaksete suurus ja mõju ettevõtluskeskkonnale sõltuvad paljudest muudest asjaoludest, mitte üksnes sellest, millise asutuse juures teenistus tegutseb. Eelnõu ei muuda pankrotimenetluse korda ega teenistuse järelevalvepädevust.
42	**Mõjude hindamine.** MJT hinnangul ei ole piisavalt hinnatud mõju Eesti ja välismaa võlausaldajatele, ettevõtjatele, tarbijatele, võlgnikele ega järelevalve tulemuslikkusele. Teenistus osutab nõuete rahuldamise määrale, pankrotiavalduste hilinemisele, raamatupidamisprobleemidele ja ärikeelu küsimuste menetlusajale.	**Selgitatud.** Seletuskirja punktid 6.1–6.3 käsitlevad eelnõu mõjusid selle ulatusele vastavalt. Eelnõu otsene mõju avaldub maksejõuetuse teenistuse juhtimises, asendamiskorralduses ja tugiteenuste kasutamises Konkurentsiametis. Eelnõuga ei muudeta teenistuse järelevalvepädevust, pankrotimenetluse korda ega Eesti ja välisriigi võlausaldajate ning võlgnike õigusi ja kohustusi. Samuti ei lisandu ettevõtjatele ega tarbijatele teabe esitamise või muid asjaajamiskohustusi.
43	**Kooskõlastustähtaeg.** MJT peab kümmet tööpäeva sisuliseks kaasamiseks ja analüüsiks ebapiisavaks. Eelnõuga jätkamise korral palub teenistus pikendada kooskõlastustähtaega vähemalt 30 päevani.	**Selgitatud.** Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 1 järgi peab tähtaeg võimaldama eelnõu sisuliselt läbi vaadata. 10 tööpäeva (mitte kalendripäeva) on viidatud eelnõu läbivaatamiseks selle sisu ja pikkust arvestades piisav aeg.
44	**Menetlemise ajastus ja üleminekuaeg.** MJT juhib tähelepanu eelnõu kavandatud menetlemisele enne Riigikogu valimisi ja peab 1. veebruari 2027 jõustumistähtaega üleminekuks liiga varaseks, arvestades töökoormust ning tööga seotud ohte.	**Arvestatud.** Eelnõu jõustumisaega on korrigeeritud, uus 1. märts 2027. Selgituseks, eelnõu edasise menetluse käigus saab kavandatud jõustumisaega vajaduse korral veel korrigeerida. Jõustumisaja täpsustamisel arvestame Maksejõuetuse teenistuse töökoormuse ja tööga seotud riskidega ning ajaga, mida Konkurentsiamet ja teenistus

		vajavad sisekordade, ametijuhendite ja asendamiskorra ajakohastamiseks. Samas ei ole põhjendatud lükata jõustumist kaugemale, kui sujuvaks üleminekuks on vaja. Selgem asendamiskord ning parem juurdepääs personali-, IT- ja muudele tugiteenustele aitavad teenistusel oma ülesandeid järjepidevamalt täita. Vajalikku ettevalmistust saab alustada juba eelnõu menetlemise ajal. Jõustumisaja valikul lähtutakse rakendusvalmidusest ja vajadusest parandada teenistuse töökorraldust esimesel võimalusel.
45	**Laiem avalik kaasamine.** Eelnõuga jätkamise korral palub MJT kaasata avalikku arutellu võlausaldajad, tarbijad, ettevõtjad, erakonnad ja laiema avalikkuse.	**Selgitatud.** Eelnõu ja seletuskiri on avaldatud Eelnõude infosüsteemis. Ministeeriumidele saadeti eelnõu kooskõlastamiseks ning Konkurentsiametile arvamuse avaldamiseks, samuti on oma arvamuse esitanud MJT. Täiendava avaliku arutelu korraldamine on eelnõu ulatust arvestades ebaproportsionaalne. Eelnõu keskendub Maksejõuetuse teenistuse juhtimisele, personali- ja asendamiskorraldusele ning tugiteenuste kasutamisele.
46	**Juhataja ametisse nimetamine ja vabastamine.** MJT on vastu juhataja ametisse nimetamise ja vabastamise õiguse andmisele Konkurentsiameti peadirektorile. Teenistus peab ministri rolli juhataja senise sõltumatu positsiooni tagatiseks.	**Selgitatud.** 195 SE algatamise seletuskirjas põhjendati ministri otsustusõigust ja Riigikogu majanduskomisjoni ärakuulamist juhataja sõltumatuse tagamisega. Komisjoni kaasamine võimaldas kandidaati laiemalt hinnata ja andis ametist vabastamisel täiendava menetlusliku tagatise. Komisjoni arvamus oli mittesiduv ning lõpliku otsuse tegi minister. Eelnõuga sellest välisest menetluslikust tagatisest loobutakse. Muudatuse põhjendatust tuleb hinnata koos eelnõus sätestatud juhtimisvastutuse ja sisulise sõltumatuse tagatistega. Eelnõu § 1 punktid 2, 5 ja 6 viivad juhataja ametisse nimetamise, ametist vabastamise ja omal soovil lahkumisest teatamise samale juhtimistasandile. Peadirektor vastutab valitud mudelis teenistuse igapäevase haldusliku toimimise,

		sealhulgas personali- ja asendamiskorralduse, töövahendite ja tugiteenuste eest. Põhjendatud on anda ka juhataja teenistussuhet puudutavad otsused isikule, kes vastutab nende praktiliste tagajärgede ja töö järjepidevuse eest. See järgib avaliku teenistuse seaduse § 86 üldpõhimõtet, mille järgi on ametist vabastamise pädevus ametisse nimetamise õigust omaval isikul. Peadirektor saab juhataja ametist vabastada üksnes avaliku teenistuse seaduses sätestatud alusel ja korras, arvestades pankrotiseaduse erisusi. Vabastamisotsus tuleb põhjendada ja seda saab halduskohtus vaidlustada. Erimeelsus juhataja õiguspärase sisulise otsusega, näiteks otsusega uurida konkreetse ettevõtja maksejõuetuse põhjuseid, ei ole iseseisev vabastamisalus. Eelnõu keelab peadirektoril anda teenistuse sisuliste ülesannete täitmiseks siduvaid juhiseid ning peatada või kehtetuks tunnistada nende ülesannete täitmisel antud akte või tehtud toiminguid. Säilivad juhataja kvalifikatsiooninõuded, viieaastane ametiaeg ja õigus käsutada sõltumatult teenistuse eelarveosa. Eeltoodust tulenevalt säilivad MJT-le kõik tagatised, mis nende sõltumatuks tööks vajalikud on.
47	**Riigikogu majanduskomisjoni roll.** MJT on vastu majanduskomisjonilt juhataja ametisse nimetamisel ja ametist vabastamisel arvamuse küsimise lõpetamisele ning peab komisjoni kaasamist sõltumatuse tagatiseks.	**Selgitatud.** 195 SE algatamise seletuskirja järgi oli majanduskomisjoni ärakuulamine täiendav sõltumatuse tagatis. Ametisse nimetamisel võimaldas see kandidaadi sobivust laiemalt hinnata ning ametist vabastamisel andis ministrile otsuse tegemiseks asutusevälise hinnangu. Eelnõuga sellest menetluslikust tagatisest loobutakse. Kehtiva korra järgi on komisjoni ärakuulamine kohustuslik, kuid komisjoni arvamus ei ole ministrile siduv.

		Eelnõu järgi vastutab Konkurentsiameti peadirektor teenistuse haldusliku toimimise ja töö järjepidevuse eest ning teeb ka juhataja ametisse nimetamise ja ametist vabastamise otsused. Selles mudelis on põhjendatud, et peadirektor vastutab nende otsuste eest avaliku teenistuse seaduses ja pankrotiseaduses sätestatud korras. Juhataja sobivust hinnatakse jätkuvalt seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõuete alusel. Ametist vabastamiseks peab olema seaduslik alus, otsus tuleb põhjendada ja seda saab halduskohtus vaidlustada. Komisjoni ärakuulamisest loobumise mõju hinnates arvestati ka sellega, et juhatajal on kindel viieaastane ametiaeg ja õigus käsutada sõltumatult teenistuse eelarveosa. Peadirektoril on sõnaselgelt keelatud anda juhatajale sisuliste ülesannete täitmiseks siduvaid juhiseid või sekkuda tema otsustesse viisil, mis ohustaks sõltumatust (st ka töökorralduslikult või tugiteenuste piiramise kaudu). Need tagatised kaitsevad koos juhataja sõltumatut otsustusõigust. Riigikogu saab ka edaspidi käsitleda teenistuse toimimist ja valdkonna tulemusi parlamentaarse kontrolli raames.
48	**Haldusalluvus ja teenistuslik järelevalve.** MJT on vastu juhataja haldus- ja töökorralduslikule allutamisele peadirektorile ning peadirektori teenistusliku järelevalve pädevusele. Teenistuse hinnangul võimaldavad need volitused mõjutada ka sisulist tööd.	**Selgitatud.** Kehtiva õiguse järgi on maksejõuetuse teenistuse juhataja oma ülesannete täitmisel sõltumatu ja erapooletu. Samal ajal näeb Vabariigi Valitsuse seaduse § 95 lõige 1 ette ministri teenistusliku järelevalve oma valitsemisala asutuste ja nende ametiisikute tegevuse üle. Pankrotiseaduse § 192^3 lõige 3 keelab ministril kasutada seda pädevust viisil, mis ohustaks juhataja sõltumatust. Kehtivast õigusest ei tulene aga, et sisuline sõltumatus välistaks haldus- ja töökorralduslike toimingute kontrolli. Seega kehtib haldusliku kontrolli ja sisulise sõltumatuse eristus juba praegu.

		Konkurentsiamet vastutab juba pankrotiseaduse § 192[5] lõike 2 alusel teenistuse töötingimuste ja tehnilise teenindamise eest. Eelnõu § 1 punkt 3 annab peadirektorile selle vastutuse täitmiseks sõnaselge õiguse kontrollida juhataja haldus- ja töökorralduslike aktide ja toimingute õiguspärasust ning otstarbekust. Sätte väljajätmisel jääks lahendamata, millises ulatuses saab peadirektor tagada ühiste töökorraldusreeglite järgimise näiteks asendamise, asjaajamise ja töövahendite kasutamise puhul. MJT osutatud kaudse mõjutamise riski maandab eelnõu § 1 punkt 4. Peadirektor võib näiteks kontrollida eksperditeenuse tellimisel hankereeglite järgimist. Eksperdi kaasamise vajaduse ja talle esitatavad sisulised küsimused otsustab juhataja. Ka töökorraldusliku puuduse kõrvaldamiseks antud korraldus ei tohi takistada sõltumatu otsuse täitmist.
49	**Sekkumiskeelu piisavus.** MJT peab peadirektorile laiendatavat sekkumiskeeldu ebapiisavaks. Teenistuse hinnangul saab peadirektor personali, eelarve praktilise kasutamise ja töötingimuste kaudu mõjutada järelevalveotsuseid ning nende tegelikku või tajutavat erapooletust.	**Mittearvestatud.** Pankrotiseaduse § 192[3] lõige 3 keelab juba praegu valdkonna eest vastutaval ministril sekkuda juhataja otsustesse viisil, mis ohustaks tema sõltumatust. Eelnõu § 1 punktiga 4 laiendatakse kehtivat sekkumiskeeldu sõnaselgelt ka Konkurentsiameti peadirektorile, kellele punktiga 3 antakse järelevalvepädevus haldus- ja töökorralduslikes küsimustes. Samuti täpsustatakse, et minister ega peadirektor ei või anda juhatajale sisuliste ülesannete täitmiseks siduvaid juhiseid ega peatada või kehtetuks tunnistada nende ülesannete täitmisel antud akte või tehtud toiminguid. Töö korraldus peab olema põhjendatav konkreetse haldusliku vajadusega ega tohi mõjutada järelevalveasja valikut, selle sisulist lahendamist või tehtud otsuse täitmist. Seda piiri tuleb järgida ka personali, tugiteenuste ja töövahendite

		korraldamisel ning teenistuse eelarveosa kasutamisega seotud toimingutes. Näiteks võib peadirektor kontrollida eksperditeenuse tellimisel hankereeglite järgimist. Eksperdi kaasamise sisulise vajaduse ja talle esitatavad küsimused otsustab juhataja, kellel säilib õigus käsutada teenistuse eelarveosa sõltumatult. Ministeeriumi hinnangul piiritlevad need sätted piisavalt peadirektori töökorraldusliku pädevuse ja kaitsevad teenistuse sisuliste otsuste tegemist ning täitmist. Et menetlusosalistel oleks alust teenistuse erapooletust usaldada, peab see pädevuspiir olema selgelt nähtav ka igapäevaste töökorralduslike otsuste põhjendustes.
50	**Soome pankrotiombudsmani võrdlus.** MJT viitab Soome pankrotiombudsmani sõltumatusele, justiitsministeeriumi korralduslikule ja majanduslikule toele, juhiste andmise piirangule ning valitsuse rollile ombudsmani ametisse nimetamisel. Teenistus toob võrdluseks ka Pille Kriibi 2016. aasta analüüsi.	**Teadmiseks võetud.** Pille Kriibi 2016. aasta analüüs käsitles Soome pankrotiombudsmani Eesti teenistuse loomise eeskujuna ning rõhutas nii järelevalve erapooletust kui ka seda, et erapooletus peab olema menetlusosalistele nähtav. Soome korraldus on vahepeal muutunud. Alates 1. jaanuarist 2025 tegutseb pankrotiombudsman Soome justiitsministeeriumi haldusalas ühises õigusvaldkonna eriasutuses, kus sõltumatuid asutusi teenindab ühine haldusteenuste üksus**.** Muutumatu on olnud see, kes ombudsmani ametisse nimetab, selleks on Soome **valitsus** (see on olnud Eestist erinev kogu aeg). Ombudsman nimetatakse ametisse kuni viieks aastaks ning ombudsman nimetab ise oma büroo ametnikud ja võtab tööle muu personali. Soome näide kinnitab, et ühiseid tugiteenuseid saab korraldada koos sõltumatu sisulise otsustamisega. Juhi nimetamise ja personalivolituste jaotus on Soomes Eesti eelnõust erinev. Eesti eelnõus antakse juhataja ametisse

		nimetamise ja ametist vabastamise pädevus Konkurentsiameti peadirektorile, sest tema vastutab ka teenistuse haldusliku toimimise, asendamise ja tugiteenuste eest. Selle pädevuse piiriks on pankrotiseaduses sätestatud sekkumiskeeld, mida eelnõuga laiendatakse sõnaselgelt peadirektorile. Juhataja otsustab teenistuse sisuliste ülesannete täitmise üle ja käsutab selleks ette nähtud eelarveosa sõltumatult.
51	**Peadirektori erialane kvalifikatsioon.** MJT osutab, et peadirektorilt ei nõuta sama kvalifikatsiooni ega tegevuspiirangute järgimist nagu MJT juhatajalt. Teenistus kahtleb, kas peadirektoril või tema asendajal on järelevalveks vajalikud valdkonnateadmised.	**Selgitatud.** Pankrotiseaduse § 192³ järgi on erialased kvalifikatsiooninõuded ja tegevuspiirangud seotud MJT juhataja ametikohaga, sest juhataja teeb maksejõuetusasjades sisulisi otsuseid. Kehtiva korra järgi nimetab juhataja ametisse ja vabastab ta ametist valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära Riigikogu majanduskomisjoni arvamuse. Pankrotiseadus ei nõua ministrilt ega komisjoni liikmetelt juhatajale kehtestatud erialase kvalifikatsiooni või tegevuspiirangute järgimist. Ka eelnõu järgi tuleb peadirektoril ametisse nimetamisel hinnata, kas **kandidaat** (mitte minister, peadirektor või majanduskomisjoni liige) vastab seaduses sätestatud nõuetele. Peadirektori teenistuslik järelevalve piirdub haldus- ja töökorralduslike aktide ja toimingute õiguspärasuse ning otstarbekuse kontrolliga. Peadirektor ega tema asendaja ei saa selle pädevuse alusel otsustada, millist maksejõuetusjuhtumit uurida või kuidas see sisuliselt lahendada. Seetõttu puudub alus laiendada neile MJT juhataja kvalifikatsiooninõudeid ja tegevuspiiranguid. Kui asendatakse **MJT juhatajat** ning asendaja peab tegema ka sisulisi järelevalveotsuseid, tuleb tema valikul arvestada nende ülesannete täitmiseks vajaliku erialase pädevuse ja sõltumatusega. Asendaja isiku määramiseks teeb eelduslikult

		ettepaneku MJT juhtaja peadirektorile vastava puhkuseavalduse esitamise korral. Samuti ei ole välistatud, et igal ametist eemalviibimine eeldab asendaja määramist. Asendaja määratakse vastavalt sisekorrareeglitele üldiselt pikema ajaperioodil töölt eemal viibimise puhuks.
52	**Struktuur ja koosseis.** MJT hinnangul võib peadirektor struktuuri, ametikohtade või ressursside muutmise kaudu vähendada teenistuse uurimisvõimet. Teenistus juhib tähelepanu viie ametikoha eemaldamisele põhimäärusest ja seaduses säilivale miinimumile.	**Mittearvestatud.** Viie ametikoha sätte väljajätmine põhimäärusest ei vähenda automaatselt ametikohtade arvu. Arvu muutmiseks tuleb teha eraldi koosseisuotsus, mille puhul tuleb lähtuda teenistuse tegelikust töövajadusest ja järgida pankrotiseaduses sätestatud miinimumkoosseisu. Teenistuse juhataja kaasamine tema üksust puudutava koosseisumuudatuse ettevalmistamisse on tavapärase juhtimise osa. Enne otsust on põhjendatud arutada juhatajaga läbi teenistuse töökoormus, kavandatav ülesannete jaotus ning muudatuse mõju järelevalvevõimekusele. Eraldi menetlusnõude sätestamist põhimääruses ei peeta vajalikuks. Lõpliku koosseisuotsuse teeb minister või tema volitatud peadirektor, kes vastutab selle eest, et teenistusel oleks oma ülesannete täitmiseks vajalik koosseis.
53	**Ametijuhendid ja ülesannete jaotus.** MJT on vastu ametijuhendite kinnitamise pädevuse üleminekule peadirektorile, sest ametijuhendite kaudu saaks ümber jaotada ülesandeid ja muuta näiteks haldurite järelevalve ning avaliku uurimise prioriteete.	**Selgitatud.** Ametijuhendite kinnitamine peadirektori poolt on osa Konkurentsiameti ühtsest personalikorraldusest. Seletuskirja punkti 7 järgi vaadatakse ametijuhendid üle koostöös MJT juhataja ja asjaomaste tugiteenistujatega. Praktikas annab juhataja sisendi selle kohta, milliseid ülesandeid ametikohal täidetakse ja kuidas töö teenistuses jaotub. Personalitugi aitab selle ametijuhendiks vormistada ning peadirektor kinnitab koostöös ette valmistatud teksti. Teenistuse järelevalveprioriteedid ja üksikute menetluste valik kuuluvad MJT sisulise otsustamise valdkonda. Kui ametijuhendit kasutataks nende suunamiseks, läheks see vastuollu eelnõus sätestatud sekkumiskeeluga.

54	**Palgakorraldus.** MJT peab palgajuhendi, ametipalkade, palgatõusude ja muutuvpalga üle otsustamist võimalikuks surve- või premeerimisvahendiks. Teenistus on vastu, et juhataja senine pädevus ametipalkade küsimustes läheks peadirektorile.	**Selgitatud.** Põhjendatud on kohaldada MJT teenistujatele Konkurentsiameti üldist palgakorraldust. Ameti avaldatud palgajuhendi järgi teeb individuaalse põhipalga või selle muutmise kohta põhjendatud ettepaneku teenistuja vahetu juht. Ka tulemuspalga ettepaneku teeb vahetu juht ning otsuse vormistab peadirektor. MJT juhataja saab seega oma teenistujate puhul anda sisulise hinnangu nende töökoormusele, vastutusele ja töötulemustele. Pädevuse muutus iseenesest kellegi palka ei muuda. Palgaotsus peab põhinema avaliku teenistuse seadusel ja palgajuhendis sätestatud alustel. Näiteks võib tulemuspalga määramisel hinnata töö kvaliteeti ja kokkulepitud ülesannete täitmist. Palgaotsuse sidumine sellega, kas MJT algatab konkreetse uurimise või jõuab peadirektorile sobiva järelduseni, oleks vastuolus teenistuse sõltumatuse ja eelnõus sätestatud sekkumiskeeluga. Üldine palgakorraldus, vahetu juhi (MJT juhataja) sisend ja sekkumiskeeld võimaldavad korraldada tasustamist senise erikorrata.
55	**Töö hindamine.** MJT leiab, et peadirektori seatud tulemuslikkuse kriteeriumid ei pruugi arvestada kohtute ja haldurite tegevuse mõju. Teenistus hoiatab, et töö hindamine võib mõjutada järelevalve prioriteete või otsuseid.	**Selgitatud.** Tööalased eesmärgid räägitakse MJT juhatajaga läbi ning seatakse tema pädevuse, teenistuse töömahu ja kasutada olevate vahendite järgi. Hindamisel võetakse arvesse, milline osa tulemusest sõltub teenistuse enda tegevusest. Eelnõu ei kehtesta uusi tulemusnäitajaid. Sobivad hindamiskriteeriumid saab määrata ameti üldise hindamiskorra raames, järgides pankrotiseaduses sätestatud sekkumiskeeldu. Arengu- ja hindamisvestlus on juba kehtiva avaliku teenistuse seaduse § 30 järgi tavapärane juhtimisvahend. Vestlusel hinnatakse töötulemusi ja koolitusvajadust, räägitakse läbi järgmise perioodi eesmärgid ning ametnik

		saab anda juhile tagasisidet. Kavandatud haldusalluvus võimaldab peadirektoril käsitleda juhatajaga näiteks töö järjepidevust, asendamise korraldust ja tugiteenuste vajadust. Hindamisel tuleb arvestada, millises ulatuses sõltub tulemus MJT enda tegevusest ning millises ulatuses kohtute, pankrotihaldurite või teiste menetlusosaliste tegevusest. Peadirektor ei või kasutada hindamist selleks, et suunata teenistuse sisulisi järelevalveprioriteete, määrata uuritavaid juhtumeid või mõjutada üksikotsuste sisu. See võimaldab kohaldada ameti üldist hindamiskorda, järgides teenistuse sisulist sõltumatust.
56	**Distsiplinaarvastutus ja teenistusest kõrvaldamine.** MJT peab distsiplinaarmenetluse, distsiplinaarkaristuse ja menetluse ajaks teenistusest kõrvaldamise pädevust võimalikuks survevahendiks. Teenistus on vastu juhataja senise teenistusliku järelevalve ja distsiplinaarpädevuse kaotamisele.	**Selgitatud.** Kehtiva korra järgi kohalduvad MJT juhatajale juba praegu avaliku teenistuse seaduse distsiplinaarvastutuse sätted. Juhataja on avalikku võimu teostav ametnik. Pankrotiseadus sätestab tema sõltumatuse ja ametist vabastamise erisused, kuid ei vabasta teda distsiplinaarvastutusest. Ka 195 SE algatamise seletuskiri kinnitab, et juhatajale kohalduvad pankrotiseaduse erisuste kõrval avaliku teenistuse seaduse üldnõuded. Praegu on pädev valdkonna eest vastutav minister, sest tema nimetab juhataja ametisse. Minister saab seaduses sätestatud eeldustel algatada distsiplinaarmenetluse (ATS § 72), määrata karistuse (§ 76) ja kõrvaldada juhataja menetluse ajaks teenistusest (§ 78). Ajutine kõrvaldamine eeldab, et rikkumise esialgse hinnangu põhjal võib karistuseks kujuneda teenistusest vabastamine. Kui minister otsustab juhataja ametist vabastada, peab ta enne ära kuulama Riigikogu majanduskomisjoni arvamuse. Eelnõuga lähevad need volitused ministrilt peadirektorile ja kaovad komisjoni ärakuulamise nõue ametist vabastamisel.

		Distsiplinaarvastutuse alused ja ajutise kõrvaldamise tingimused on juba kehtivas õiguses olemas Samuti hakkab peadirektor ameti üldkorra järgi tegema distsiplinaarotsuseid MJT ametnike suhtes, kelle puhul on see pädevus praegu teenistuse juhatajal. On põhjendatud, et ametisse nimetamise ja distsiplinaarvastutuse üle otsustamise pädevus kuulub samale isikule. Distsiplinaarmenetluse algatamiseks peab olema piisavalt faktilisi asjaolusid, mis viitavad teenistuskohustuse süülisele rikkumisele. Ametnikul on õigus tutvuda menetlusmaterjalidega ning esitada selgitusi ja vastuväiteid. Menetluse ajaks saab ametniku eraldi haldusaktiga teenistusest kõrvaldada üksnes siis, kui asjaolude esialgne hinnang annab alust eeldada, et karistuseks määratakse teenistusest vabastamine. Erimeelsus MJT õiguspäraste järelevalveotsuste osas ei anna alust menetluse algatamiseks, karistamiseks ega kõrvaldamiseks. Distsiplinaarpädevuse kasutamine sisulise järelevalveotsuse mõjutamiseks oleks vastuolus pankrotiseaduse sekkumiskeeluga, mida eelnõu laiendab peadirektorile.
57	**Avalik suhtlus ja andmete avaldamine.** MJT hinnangul võib ameti ühine kommunikatsioonikorraldus piirata teenistuse võimalust avaldada oma seisukohti, hoiatusi, hinnanguid ja andmeid. Teenistus peab riskiks ka ATS-is sätestatud kohustuse kohaldamist viisil, mis piiraks erialast sõnavõttu.	**Selgitatud.** Ameti ühine kommunikatsiooni- ja asjaajamiskord võimaldab kokku leppida, kes vastab meediapäringule, millises kanalis teade avaldatakse ja kuidas kontrollitakse avaldamispiirangute järgimist. Näiteks võib kommunikatsioonitugi aidata vormistada MJT ülevaate pankrotimenetluses ilmnenud probleemidest ja korraldada selle avaldamise. Ühine kord ei anna peadirektorile üldist õigust MJT pädevuse piires koostatud erialaseid seisukohti sisuliselt ümber kujundada ega nende õiguspärast avaldamist takistada. Samuti säilib põhimääruse § 14^1 lõikest 4 tulenev

		kohustus avaldada igal aastal teenistuse tegevusaruanne Konkurentsiameti veebilehel. Avaliku teenistuse seaduse § 51 lõikes 4 sätestatud väärika käitumise ja ametiasutuse maine hoidmise kohustus kehtib MJT juhatajale ja ametnikele juba praegu. Ainuüksi see, et õiguspärane erialane seisukoht on kriitiline või erineb peadirektori hinnangust, ei tähenda selle kohustuse rikkumist. Konkreetse menetluse andmete avaldamisel tuleb jätkuvalt järgida seadusest tulenevaid juurdepääsupiiranguid ning kaitsta isikuandmeid ja ärisaladust. Neid nõudeid saab järgida ameti ühise kommunikatsioonikorra raames, säilitades MJT vastutuse oma erialaste seisukohtade sisu eest.
58	**Eelarve ja tugiteenuste prioriteedid.** MJT hinnangul võivad eelarve täitmise praktiline korraldus, IT, hanked ja kasutajatugi hakata sõltuma Konkurentsiameti üldistest prioriteetidest. Teenistus osutab finantsarvestuse koostöökorra muutmisele ning peadirektori rollile töövahendite tagamisel ministri kinnitatud eelarve piires.	**Selgitatud.** MJT töökeskkonna ja tehnilise toe tagamine on juba kehtiva PankrS § 192[5] lõike 2 järgi Konkurentsiameti ülesanne. Rakendusakti kavand täpsustab, et peadirektor peab ministri kinnitatud eelarve piires tagama teenistusele tööks vajalikud vahendid ja tugiteenused. Sama paragrahvi lõike 3 järgi käsutab MJT juhataja teenistuse ülesannete täitmiseks ette nähtud eelarveosa jätkuvalt sõltumatult. Finantsarvestuse muudatus puudutab seda, kuidas juhataja koostöös ameti finantsarvestuse eest vastutava üksuse või teenuseosutajaga tagab eelarve täitmise eraldi arvestuse ja esitab aruandluseks vajalikud andmed. Praktikas otsustab näiteks MJT juhataja oma eelarveosa piires, kas järelevalveasjas on vaja kaasata ekspert ja millistele küsimustele peab ekspert vastama. Konkurentsiameti ülesanne on korraldada vajalik hankemenetlus ja makse ning kontrollida hanke- ja

		finantsnõuete järgimist. Ameti üldised tööprioriteedid ei anna alust jätta MJT seadusest tuleneva ülesande täitmiseks vajalikku toimingut tegemata või seda põhjendamatult edasi lükata. Hanke, makse või IT-toe viivitus võib teenistuse tööd mõjutada. Seetõttu on põhjendatud määrata ameti töökorralduses koostöös MJT-ga kindlaks, kes neid taotlusi menetleb, millise tähtajaga ja kuidas lahendatakse kiireloomulised vajadused. Selleks saab kasutada ameti sisemist töökorraldust – tegemist ei ole eelnõu esemega. Eelnõus säilib juhataja õigus otsustada eelarveosa kasutamise üle ning rakendusakti kavand määrab, kes vastutab vajaliku toe tagamise eest.
59	**Kooskõlastusringid ja töökiirus.** MJT hinnangul võivad soovituste, juhendite ja järelevalveotsuste avaldamisele lisanduda ameti sisemised kooskõlastused. Teenistus peab seda võimalikuks viivituseks ning osutab enda ja Konkurentsiameti menetluste erinevale töötempole.	**Selgitatud.** Eelnõu ega rakendusakti kavand ei näe ette sisuliste juhendite, soovituste või otsuste eelkooskõlastamist. Praktikas võib ameti kommunikatsioonitugi aidata näiteks MJT juhendi veebis avaldada. Avaldamise tehniline korraldus ei anna kommunikatsiooniüksusele õigust nõuda juhendi sisulist muutmist ega hoida seda sisulise heakskiidu ootel. Kui ühine avaldamiskord tekitab tarbetuid viivitusi, saab tööjaotust ja avaldamise tähtaegu täpsustada ameti sisemises töökorralduses koos MJT juhatajaga.
60	**Esindamine ja menetlustoimingute volitused.** MJT väljendab muret, et teenistuse esindamine ning menetlustoiminguteks vajalike volituste andmine hakkab sõltuma Konkurentsiameti peadirektorist.	**Selgitatud.** Rakendusakti § 1 punktiga 9 kavandatud põhimääruse § 19[1] punkt 8 annab MJT juhatajale sõnaselgelt õiguse esindada teenistust seadusest tulenevate ülesannete täitmisel ning anda oma pädevuse piires üld- ja erivolitusi teenistuse esindamiseks ja menetlustoiminguteks. Kehtivas sättes loetletud volituste liigid asendatakse üldisema sõnastusega. Volituse andjaks jääb MJT juhataja. Näiteks võib juhataja anda teenistujale volituse teha konkreetses järelevalveasjas teabenõue, kui toiming kuulub juhataja

		pädevusse ja seadus lubab selleks volituse anda. Peadirektori eelnevat nõusolekut selleks ei nõuta. Hanke- või muu lepingu allkirjastamisel tuleb lähtuda ameti nimel lepingu sõlmimiseks kehtivast esindus- ja allkirjaõigusest. Näiteks otsustab MJT juhataja, kas järelevalveasjas on vaja eksperti ja millistele küsimustele peab ekspert vastama. Eksperdilepingu sõlmimisel järgitakse ameti hankekorda ja lepingule kirjutab alla selleks õigustatud isik. Lepingu allkirjaõigus ei anna õigust muuta MJT sisulist otsust ega sea menetlustoiminguks antava volituse kehtivust peadirektori heakskiidu sõltuvusse.
61	**Ameti prioriteetide ja MJT eesmärkide lahknevus.** MJT hinnangul erinevad tururegulaatori ülesanded ja kogu ameti tulemuste eest vastutava peadirektori prioriteedid teenistuse maksejõuetusjärelevalve eesmärkidest. Teenistus rõhutab, et sõltumatuse tagatised peavad töötama ka juhtide vahetumisel.	**Selgitatud.** MJT on loodud 2022., MJT tegutseb alates 2023. aastast. MJT on loodud ja tegutsenud Konkurentsiameti koosseisus sõltumatu struktuuriüksusena. Ameti tururegulatsiooni ülesanded ja MJT maksejõuetusjärelevalve ülesanded on seega erinenud teenistuse loomisest saadik. Eelnõu § 1 punktid 3 ja 4 piiritlevad peadirektori pädevuse haldus- ja töökorralduslike küsimustega ning laiendavad talle sõnaselgelt sõltumatust ohustava sekkumise keeldu. Need piirid kehtivad igale ametis olevale peadirektorile ka juhtide vahetumisel. Praktikas võib ühise IT- või hanketoe kasutamisel tekkida küsimus, milline töö teha esimesena. Peadirektor korraldab tugiteenuste tööd ja peab rakendusakti kavandi järgi tagama MJT-le ministri kinnitatud eelarve piires tööks vajalikud vahendid ja toe. Ameti ja teenistuse erinevad ülesanded ei anna iseenesest alust kavandatud juhtimiskorraldust muuta.
62	**Eripädevus ja halduskorralduse piirid.** MJT palub arvestada tema eripädevust võlgniku ja lähikondsete järelevalves, kuriteoteadete ja ärikeeluks vajaliku teabe	**Mittearvestatud.** MJT eripädevus tuleneb kehtivast pankrotiseadusest ja eelnõu seda ei muuda. Eelnõu § 1 punkt 3 piirab peadirektori teenistusliku järelevalve juhataja

	edastamisel, korrakaitsemeetmete rakendamisel, teabe nõudmisel, politsei abi kasutamisel, eriauditis ja avalikus uurimises. Teenistus peab vajalikuks tagada, et alluvus ei mõjutaks nende volituste kasutamist, ning peab halduskorralduse mõistet ebaselgeks.	haldus- ja töökorralduslike aktide ning toimingutega. Punkt 4 laiendab peadirektorile ministri suhtes juba kehtivat sõltumatust ohustava sekkumise keeldu. Seega otsustab MJT seaduses sätestatud tingimustel jätkuvalt ise, kas ja kuidas kasutada järelevalvevolitusi, nõuda teavet, rakendada korrakaitsemeetmeid, kasutada politsei abi, edastada kuriteoteade või ärikeelu kaalumiseks vajalik teave, korraldada eriaudit või taotleda kohtult pankrotimenetluse läbiviimist avaliku uurimisena. Piir tuleb välja konkreetse toimingu puhul. Teabenõude korral võib peadirektor kontrollida dokumendi registreerimise, saatmise ja teabe kaitse nõuete järgimist. Selle üle, kellelt ja millist teavet menetluses vajatakse, otsustab MJT. Samamoodi võib eriauditiks eksperdi tellimisel kontrollida hanke- ja finantsnõuete täitmist. Eksperdi kaasamise vajaduse ja talle esitatavad küsimused määrab MJT. Töökorralduslikku kontrolli ei tohi kasutada teenistuse sisulise otsuse muutmiseks ega selle täitmise takistamiseks. Kuna eelnõu seob peadirektori kontrollipädevuse toimingu olemusega ja sätestab sõnaselge sekkumiskeelu, ei pea ministeerium vajalikuks lisada seadusesse ammendavat haldus- ja töökorralduslike toimingute loetelu ega korrata iga erivolituse juures eraldi, et selle kasutamise üle otsustab MJT. MJT eelnõu kontekstis on halduslik (eelnõus ka haldus- ja töökorraldus) korraldus peadirektori juhis selle kohta, kuidas teenistuse töö on asutuses korraldatud. See võib puudutada näiteks teenistujate asendamist, dokumentide registreerimist ja säilitamist, töövahendite kasutamist või hankekorra järgimist. Eelnõu ei anna mõistele eraldi definitsiooni. Selle

		piiri määrab PankrS § 192[3] kavandatud sõnastus, mis piirab peadirektori pädevust ja keelab tal sekkuda MJT sõltumatute ülesannete täitmisse. Näiteks võib peadirektor nõuda, et MJT registreeriks teabenõude dokumendiregistris ja saadaks selle turvalise kanali kaudu. MJT otsustab ise, kellelt ja millist teavet menetluses küsida.
63	**Teenistuse ametnike nimetamine ja vabastamine.** MJT on vastu teenistuse juhataja õiguse kaotamisele nimetada enda ametnikke ametisse ja vabastada neid ametist ning nende toimingute viimisele Konkurentsiameti üldkorra alla.	**Selgitatud.** Rakendusakti § 1 punktiga 8 kaotatakse MJT juhataja senine pädevus nimetada teenistuse ametnikke ametisse ja vabastada neid ametist. Edaspidi teeb need otsused Konkurentsiameti peadirektor ameti üldkorra alusel. Sellega koondatakse vastutus ameti personaliotsuste eest peadirektorile ning MJT saab värbamisel kasutada ameti personali- ja õigustuge. Ametnikele kehtivad jätkuvalt pankrotiseaduses sätestatud haridusnõuded ning ametisse nimetamisel ja teenistusest vabastamisel tuleb järgida avaliku teenistuse seaduses sätestatud aluseid ja korda. Praktikas saab MJT juhataja kirjeldada, milliseid erialaseid teadmisi ja kogemusi ametikohal vaja on, osaleda vestlustel ning anda kandidaatide sobivuse kohta hinnangu. Selle osaluse saab korraldada ameti värbamisprotsessis. Ametisse nimetamise otsuse teeb peadirektor ning tema personalipädevus ei anna talle õigust suunata MJT sisulisi järelevalveotsuseid.
64	**Sisekontroll ja koosseisu vastavus eelarvele.** MJT toob välja, et rakendusakti kavand tunnistab kehtetuks juhataja pädevuse tagada teenistuse sisekontroll ja koosseisu vastavus eelarvele.	**Selgitatud.** Vabariigi Valitsuse seaduse § 92[1] lõike 2 järgi vastutab asutuse sisekontrollisüsteemi rakendamise ja tulemuslikkuse eest juba praegu asutuse juht. MJT sisekontrolli saab seega korraldada Konkurentsiameti ühise süsteemi raames, arvestades teenistuse seadusest tulenevat sõltumatust. Kuna personaliotsused lähevad peadirektorile, on põhjendatud kontrollida ka nende vastavust eelarvele sama otsustusprotsessi käigus. Praktikas saab ameti

		finantsarvestuse eest vastutav üksus enne värbamis- või palgaotsust kontrollida, kas kavandatav kulu mahub kinnitatud eelarvesse. MJT juhatajale jääb PankrS § 192[5] lõike 3 alusel õigus käsutada sõltumatult teenistuse ülesannete täitmiseks ette nähtud eelarveosa. Samuti jääb talle põhimääruse § 19[1] punkti 7 järgi kohustus tagada teenistuse eelarvevahendite täpne ja otstarbekas kasutamine. Kavandi järgi tagab juhataja koostöös ameti finantsarvestuse eest vastutava üksuse või teenuseosutajaga teenistuse eelarve täitmise eraldi arvestuse. Ameti ühised kontrollid võivad hõlmata näiteks kulude korrektset kajastamist ja hankereeglite järgimist. Nende kaudu ei või peadirektor asendada MJT juhataja otsust, kas konkreetse järelevalveasja lahendamiseks on vaja tellida ekspertiis.
65	**Juhataja juhtimisülesanded.** MJT toob välja, et rakendusakti kavand asendab juhataja ülesande juhtida teenistuse tööd koordineerimise, suunamise, juhendamise, kontrollimise ja analüüsimisega ning kohustab juhatajat täitma peadirektori haldus- ja töökorralduslikke korraldusi.	**Selgitatud.** Rakendusakti § 1 punktiga 7 viiakse MJT juhataja juhtimisülesannete kirjeldus kooskõlla sõnastusega, mida Konkurentsiameti põhimääruse § 19 punkt 1 juba kasutab teiste teenistuste juhatajate puhul. Ülesannete täitmise koordineerimine, suunamine, juhendamine, kontrollimine ja analüüsimine on ka teiste teenistuste juhatajate juhtimisülesanded. MJT juhataja korraldab jätkuvalt teenistuse sisulist tööd ja vastutab selle ülesannete tulemusliku, õiguspärase, täpse ja õigeaegse täitmise eest. Peadirektori korralduste täitmise kohustus puudutab haldus- ja töökorralduslikke küsimusi. Näiteks võib peadirektor kehtestada dokumentide registreerimise korra, samal ajal kui konkreetse järelevalveasja menetlustoimingud otsustab MJT oma seadusest tuleneva pädevuse piires. Pankrotiseaduses

		sätestatud sõltumatuse tagatised kehtivad ka ühtlustatud juhtimiskorralduses.
66	**Järelevalve valdkonna kirjeldus.** MJT küsib, kas pankrotivõlgniku, tema lähikondsete ja pankrotihalduri järelevalve täpsustuse väljajätmine Konkurentsiameti põhimääruse § 6 lg-st 3 tähendab muudatust riiklikus järelevalves.	**Selgitatud.** Rakendusakti § 1 punkt 1 jätab Konkurentsiameti põhimääruse § 6 lõikest 3 välja sulgudes oleva loetelu. Sättesse jääb üldreegel, et amet täidab talle seadusega pandud ülesandeid maksejõuetuse valdkonnas. Võlgniku ja tema lähikondsete üle tehtav järelevalve ning pankrotihalduri üle tehtav haldusjärelevalve on endiselt eraldi kirjas põhimääruse § 14^1 lõigetes 1 ja 2. MJT järelevalvepädevus tuleneb pankrotiseaduse § 192^1 lõigetest 1-3. Sulgudes oleva loetelu väljajätmine kõrvaldab põhimäärusest korduse ning jätab järelevalve ulatuse ja volitused samaks.
67	**Eraldi põhimäärus.** MJT viitab eelnõu 195 SE aegsele kavatsusele kehtestada teenistusele eraldi põhimäärus. Teenistus pakub töökorralduslike küsimuste lahendamist eraldi põhimäärusega ja peab seda võimalikuks praeguse eelnõuta.	**Mittearvestatud.** Kehtivas õiguses on teenistuse põhiülesanded ning juhataja õigused, kohustused ja vastutus reguleeritud ministri määrusega kehtestatud Konkurentsiameti põhimääruses. Põhjendatud on ka edaspidi reguleerida ameti ja teenistuse tööjaotust ühes põhimääruses, sest personali-, asjaajamis- ja tugiteenuste korraldus puudutab mõlemat. MJT pankrotiseadusest tulenevaid erisusi ja sõltumatuse tagatisi tuleb järgida ka ühise põhimääruse rakendamisel.
68	**Ümberkorralduse praktiline kasu ja kokkuhoid.** MJT peab seletuskirjas ja ministeeriumi avalikes selgitustes põhjendamata, millise töökorraldusprobleemi muudatus lahendab, kui palju see säästab ning kuidas toetab see teenistust või aitab võlausaldajaid. Teenistus vaidlustab kirjelduse, et muudatus piirdub ameti sisemise töökorraldusega.	**Selgitatud.** Seletuskirja punktis 2.2 on kirjeldatud konkreetset töökorraldusprobleemi. Muudatus viib ameti vastutuse ja otsustusõiguse paremini kokku. Eelnõu koondab personali- ja haldusotsused ameti tasandile, kus on olemas ka nende elluviimiseks vajalik personali-, õigus-, hanke- ja IT-tugi ning paneb peadirektorile selge kohustuse tagada teenistusele ministri kinnitatud eelarve piires vajalikud töövahendid ja tugiteenused. Näiteks otsustab MJT juhataja, kas järelevalveasjas on vaja eksperti ja millistele küsimustele ekspert peab vastama, ning ameti hanketugi korraldab vajaliku hanke. Selline tööjaotus võimaldab teenistusel

		kasutada ameti oskusteavet ja suunata rohkem oma tööajast järelevalvele. Juhendite ja ametijuhendite ajakohastamine nõuab ühekordset tööd. Püsiv kasu seisneb väiksemas vajaduses koordineerida personaliküsimusi ministeeriumi ja ameti vahel ning selgemas vastutuses ameti sees. Võlausaldajatele võib kasu avalduda kaudselt, kui teenistus saab järelevalvetoiminguid teha varasemast efektiivsemalt, kuna tugiteenused toimivad tõrgeteta. Eelnõu otsene mõju puudutab seega MJT juhtimist ja töökorraldust. MJT järelevalvepädevus ja võlausaldajate menetlusõigused säilivad.
69	**Juhtimistasandid ja bürokraatia.** MJT hinnangul lisandub peadirektori või teda asendava ametniku kaudu juhtimistasand. Teenistus peab selle võimalikuks mõjuks otsustamise aeglustumist ning erapooletuse ja sõltumatuse vähenemist.	**Selgitatud.** Praegu on MJT juhtimise ja personalikorraldusega seotud vastutus jaotatud ministeeriumi, Konkurentsiameti peadirektori ja MJT juhataja vahel. Eelnõuga koondatakse igapäevased personali- ja töökorralduslikud küsimused Selgem vastutuse jaotus toetab teenistuse igapäevatööd ning MJT teeb oma sisulisi järelevalveotsuseid jätkuvalt sõltumatult.
70	**Juhtide asendamise kord.** MJT palub selgitada, kuidas asendatakse edaspidi MJT juhatajat ning kas juhataja võib teiste teenistuste juhtidega samadel alustel asendada Konkurentsiameti peadirektorit.	**Selgitatud.** Kavandatava korra järgi saab Konkurentsiameti peadirektor korraldada MJT juhataja asendamise avaliku teenistuse seaduse § 57 alusel. Näiteks saab enne juhataja puhkust määrata, kes teeb äraoleku ajal tähtajalised toimingud ja millised volitused selleks üle antakse. Sisuliste ülesannete andmisel tuleb arvestada asendaja erialast sobivust ning järgida MJT sõltumatuse tagatisi. Tegemist on sisemise korraldusega, mille peab puhkusele minev ametnik tagama ja vajalikud juhised asenduse ajaks pakkuma. Peadirektori asendamist reguleerib juba Konkurentsiameti põhimääruse § 16 lõige 1. Selle järgi asendab peadirektorit

		tema määratud ametnik. Põhimäärus võimaldab peadirektoril määrata asendajaks ka MJT juhataja, nagu teisegi teenistuse juhataja. Asendamisõigus tekib peadirektori määramisest. Eelnõu seda korda ei muuda.
71	**PwC analüüs ja MJT varasemad pöördumised.** MJT palub läbi vaadata PwC vahe- ja lõpparuande, teenistuse murekohtade kaardistuse ning varem esitatud seisukohad ja selgitada, kuidas neist jõuti eelnõus valitud lahenduseni. MJT leiab, et seletuskiri ei vasta tema varasemate pöördumiste sisule.	**Selgitatud.** PwC analüüs ja MJT varasemad pöördumised aitasid tuvastada, millised küsimused senises töökorralduses lahendust vajavad. Vastavad kitsaskohad kajastuvad seletuskirja punktis 2.2, eelnõus valitud lahendusi on selgitatud seletuskirja punktis 2.3.
72	**Võimalik huvide konflikt eelnõu koostamisel.** MJT seostab võimalikku huvide konflikti eelnõu koostaja varasema rolliga Koja kutsekogu juhatuses ja tema seotusega pankrotihalduri tegevusega. Teenistus palub selgitada, kuidas eelnõu koostamise erapooletus tagati.	**Selgitatud.** Ministeeriumi töötajate puhul peame väärtuslikuks, et nad saavad neile antud ülesannete täitmisel toetuda ka varasemale praktilisele töökogemusele samas valdkonnas. Seejuures on ametnikul avaliku teenistuse seaduse § 51 lõike 2 järgi kohustus täita oma ülesandeid erapooletult, mille täitmist alati ka kontrollitakse. Eelnõu menetlust viiakse läbi avalikult vastavalt HÕNTEle ja läbi Eelnõude Infosüsteemi, mille kaudu on võimalik arvamusi ja avalike kommentaare kõigil anda.
73	**Erapooletu ja läbipaistev kaasamine.** Eelnõuga jätkamisel palub MJT kaasata isikuid, kellel puudub kõnealune seos pankrotihaldurite tegevusega, ning korraldada kaasamine läbipaistvalt.	**Selgitatud**. Eelnõu kooskõlastamine toimub avalikult eelnõude infosüsteemis (EIS). Eelnõu saadeti ministeeriumidele kooskõlastamiseks ja Konkurentsiametile arvamuse avaldamiseks, eelnõule esitas arvamuse ka MJT. EIS-is saavad eelnõu ja seletuskirjaga tutvuda ning menetluse käiku jälgida kõik huvilised. Kooskõlastamise ajal saab eelnõu kohta arvamust avaldada igaüks, sealhulgas isikud ja organisatsioonid, kellele eelnõu eraldi ei saadetud.
74	**Tööga seotud ohud ja senine tugi.** MJT kirjeldab kõrge konfliktitasemega menetlusi, ametnikele suunatud ähvardusi, mainet kahjustavaid veebipostitusi ja muid ohte ning leiab, et senine tööandja tugi on olnud ebapiisav. Teenistus palub selgitada tulevasi tööohutusmeetmeid.	**Selgitatud**. Eelnõu ei muuda hüvitiste aluseid ega tööandja tööohutuskohustusi. MJT kirjeldatud ähvardusi ja veebirünnakuid tuleb töökeskkonna riskide hindamisel arvesse võtta juba praegu, kui need on seotud ametikohustuste täitmisega. Tööandjal tuleb hinnata muu

75	**Tööohutuse ennetus ja olemasolevad tagatised.** MJT leiab, et ATS-i alusel makstav hüvitis ning ravi- ja ravimikulude katmine leevendavad rünnaku tagajärgi. Teenistus peab vajalikuks ennetusmeetmeid, sest ametnike kaitse sõltub ka tööohutusjuhistest ja ohujuhtumite käsitlemise korrast.	hulgas vägivallaohtu ja rakendada selle maandamiseks ennetusmeetmeid. Avaliku teenistuse seaduses ette nähtud hüvitis ning ravi- ja ravimikulude katmine aitavad leevendada rünnaku tagajärgi. MJT töötingimuste tagamine on juba praegu Konkurentsiameti ülesanne ning töötervishoiu ja tööohutuse alast tööd korraldab ameti põhimääruse § 15[1] punkti 4 järgi koostööteenistus. Ülemineku ettevalmistamisel tuleb Konkurentsiametil koostöös MJT juhatajaga ametnikele selgitada, millised teenistussuhtega seotud toimingud hakkavad käima ameti üldkorra järgi ja kelle poole nendes küsimustes pöörduda. Tööohutuse korralduse katkematuse tagamiseks tuleb üle vaadata MJT töökeskkonna riskianalüüs ning teha ametnikele teatavaks, kellele ohust teatada, kes korraldab esmase reageerimise ning millal ja kuidas pöörduda politsei või ohvriabi poole. Vajalikud kaitsemeetmed ja vastutajad tuleb kajastada ameti tööohutuse tegevuskavas ja ohujuhtumite käsitlemise korras. Haldusalluvuse muutus iseenesest ei anna alust eeldada, et MJT ametnikele suunatud ohud laienevad teistele Konkurentsiameti teenistujatele. Riskianalüüsi ülevaatamisel tuleb hinnata ka seda, kas kirjeldatud ohuolukorrad võivad puudutada teisi töötajaid, näiteks ühistes tööruumides või külastajate vastuvõtul. Kui selline risk tuvastatakse, tuleb kavandada meetmed ka nende kaitseks.
76	**Tööandja ja tööohutuse korraldaja.** MJT palub määrata, kes vastutab tööandjana ja tööohutuse korraldajana üleminekul ning pikemas perspektiivis. Teenistus palub tagada tööohutuse korralduse katkematuse.	
77	**Riskide võimalik laienemine teistele ametnikele.** MJT küsib, kas Konkurentsiamet on teadlik ja valmis olukorraks, kus MJT ametnikke puudutavad ohud võivad laieneda teistele Konkurentsiameti teenistujatele ja töötajatele.	
78	**Teenistussuhte tingimused ja riskianalüüs.** MJT palub eelnõuga jätkamisel täpsustada ametnike teenistustingimusi, tööohutuse riskianalüüsi ja ohujuhtumite käsitlemist, sealhulgas politsei ning ohvriabi kontaktide kasutamist. Teenistuse hinnangul ei tohi ametnike ohutus halveneda.	
79	**Juhataja eriline ametiseisund ja kaitse sõltumatus.** MJT palub tagada juhataja erilise ametiseisundi ja ametnike kaitse nii, et tööandja otsused ei saaks takistada riikliku järelevalve sujuvat tegemist.	**Selgitatud**. MJT juhataja sõltumatus ja erapooletus tulenevad pankrotiseadusest. Eelnõuga laiendatakse peadirektorile sõnaselgelt sõltumatust ohustava sekkumise keeldu. Peadirektori pädevus hõlmab haldus- ja töökorralduslikke küsimusi. Ta ei või anda juhatajale

		siduvaid juhiseid sisuliste järelevalveülesannete täitmisel ega peatada või kehtetuks tunnistada nende ülesannete täitmisel antud akte või tehtud toiminguid. Samuti säilib juhataja õigus käsutada sõltumatult teenistuse ülesannete täitmiseks ette nähtud eelarveosa. See piir kehtib ka tööohutuse korraldamisel. Näiteks võib Konkurentsiamet kõrgema riskiga kohtumiseks korraldada turvalise ruumi või muu sobiva kaitsemeetme. Selle üle, kas kohtumine on menetluses vajalik ja milliseid asjaolusid tuleb selgitada, otsustab MJT. Tööohutuse korraldust ei tohi kasutada järelevalvetoimingu põhjendamatuks edasilükkamiseks ega takistamiseks. Ametniku kaitseks vajalikud meetmed saab korraldada ameti tööohutuse süsteemis.
80	**Kirjalik reageerimiskord.** MJT teeb ettepaneku, et peadirektor kehtestaks kirjaliku korra, mis määrab, keda ja mis tähtajaks teavitatakse, kes otsustab õigusabi ja politseiga suhtlemise üle ning kes kannab kulud.	**Selgitatud.** MJT ettepanek puudutab Konkurentsiameti sisemist tööohutuse korraldust. Amet saab koostöös MJT juhatajaga vajalikud juhised kirja panna olemasolevas ohujuhtumite käsitlemise korras või seda vajaduse korral täiendada. Eelnõu muutmiseks alust ei ole. Tööohutuse korraldaja ja vastutuse jaotus on käsitletud punktis 73-77. Ametnikele peab olema selge, kellele ja kui kiiresti ohust teatada, kes korraldab asutuse edasise suhtluse politseiga ning kelle poole pöörduda õigusabi saamiseks. Vahetu ohu korral peab ametnik saama politsei poole pöörduda kohe, asutusesisest kooskõlastust ootamata. Samuti saab sisekorras määrata, kes otsustab asutuse kulul õigusabi tellimise ning kuidas kulud kinnitatakse ja kaetakse. Need on Konkurentsiameti sisemise töökorralduse lahendada.
81	**Tõendite kogumine ja avalduste koostamine.** MJT teeb ettepaneku, et Konkurentsiameti õigusteenistus aitaks	**Selgitatud.** Ettepanek puudutab Konkurentsiameti sisemist töökorraldust konkreetse ohujuhtumi lahendamisel. Eelnõu

	koguda ajatempliga tõendeid, teavitada veebiplatvormide haldajaid ja domeeniregistreid ning koostada avaldusi politseile ja prokuratuurile.	ei reguleeri, milline ameti üksus aitab teenistujal tõendeid säilitada või avaldusi koostada. Selle tööjaotuse saab Konkurentsiamet koostöös MJT juhatajaga määrata kirjalikus ohujuhtumite käsitlemise korras. Korras saab näiteks kokku leppida, kes aitab säilitada ähvardava kirja või veebipostituse koos kuupäeva, kellaaja ja veebiaadressiga ning kes aitab vajaduse korral teavitada platvormi haldajat või muud asjaomast teenuseosutajat. Samuti saab määrata, millal ja kellelt saab ametnik õigusabi politseile või prokuratuurile avalduse koostamiseks. Vahetu ohu korral ei pea ametnik abi kutsumiseks ootama tõendite kogumist ega asutusesisest kooskõlastust.
82	**Õigusabi ja kulude hüvitamine.** MJT teeb ettepaneku, et Konkurentsiamet kataks ründeohvriks langenud ametniku kohtu- ja õigusabikulud. Teenistus viitab ka võimalusele nõuda makstud hüvitis kahju tekitajalt tagasi.	**Mittearvestatud.** Käesolev eelnõu käsitleb MJT juhtimis- ja töökorraldust ning ei puuduta avaliku teenistuse seaduse (ATS) hüvitiste korda. Siiski selgitame, et ATS § 49 näeb teenistusülesannetega seotud ründe korral ette seaduses nimetatud hüvitised ning ravi- ja ravimikulude katmise. Ametniku kohtu- ja õigusabikulud selle sätte alusel hüvitamisele ei kuulu. Kohustus katta need kulud looks uue rahalise tagatise. Selle kehtestamiseks tuleks eraldi hinnata, millistele ametnikele ja juhtumitele tagatis laieneks, millised kulud oleksid hüvitatavad ning kuidas neid rahastataks. Tagasinõude võimalus on ATS § 49 lõikes 17 juba olemas. Ametiasutus võib pärast selle paragrahvi alusel hüvitise maksmist nõuda kahju tekitajalt asutusele tekkinud kahju hüvitamist võlaõigusseaduses sätestatud alustel. See säte ei anna alust nõuda tagasi ametniku kohtu- või õigusabikulusid, mida § 49 alusel ei hüvitata. Kui juhtumit menetletakse kriminaalasjana, võib kannatanu esindaja mõistliku tasu

		arvestada menetluskulude hulka ning nende hüvitamine otsustatakse kriminaalmenetluse seadustiku järgi.
83	**Avalik suhtlus ja ametniku õigus tegutseda enda nimel.** MJT teeb ettepaneku, et avalike rünnakute puhul annaks faktilisi vastuseid Konkurentsiamet. Ametnikule tuleb teenistuse hinnangul jätta õigus teha avaldus või esitada hagi enda nimel ilma peadirektori loata.	**Selgitatud.** Tööga seotud avaliku rünnaku korral saab Konkurentsiamet vajaduse korral anda ameti nimel faktilise selgituse, näiteks kirjeldada, milliseid samme on ametniku kaitseks astutud. Ameti kommunikatsiooni eest vastutav isik saab koordineerida meediapäringutele vastamist, aidata selgitust koostada ja korraldada selle avaldamise. Selle tööjaotuse saab täpsustada ameti ohujuhtumite käsitlemise korras. Eelnõu ega rakendusakti kavand kommunikatsioonile eraldi ülesandeid ega volitusi ei sätesta. Tegemist on Konkurentsiameti sisemise töö korraldusega. Kui avalik päring puudutab konkreetset järelevalveasja, otsustab MJT oma pädevuse piires, millise sisulise selgituse teenistus annab ja millist menetlusteavet võib avaldada. Ühine kommunikatsioonikord võimaldab avaldamist koordineerida, kuid ei anna alust nõuda MJT sisulisele seisukohale eelnevat heakskiitu ega selle avaldamist põhjendamatult takistada. MJT üldist avaliku suhtluse korraldust käsitletakse punktis 56. Ametnik võib peadirektori loata enda nimel esitada politseile või prokuratuurile kuriteoteate või pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse. See õigus ei sõltu sellest, kas amet annab juhtumi kohta avaliku selgituse või pakub ametnikule õigusabi.
84	**Isikukaitse ja kriisinõustamine.** MJT teeb ettepaneku kasutada politsei ohuhinnangut, kriisinõustamist ja turvameetmeid ametniku töökohal ning kodus.	**Selgitatud**. Tööga seotud ohu korral on ametniku kaitse praktiline korraldamine Konkurentsiameti ülesanne. Amet hindab töökeskkonna riske, korraldab vajalikud turvameetmed töökohal ning aitab ametnikul saada kriisinõustamist või pöörduda ohvriabisse. Ameti

		ohujuhtumite käsitlemise korras saab määrata, kes võtab ühendust politseiga ja kes korraldab ametnikule vajaliku toe. Ministeeriumi roll on tagada PankrS § 192[5] lõike 1 kohaselt teenistuse tegevuseks piisavad vahendid. Üksikjuhtumi lahendamist korraldab Konkurentsiamet. Kui tööga seotud ähvardus puudutab ka ametniku kodu või lähedasi, tuleb sellest politseile teada anda. Politsei hindab konkreetset ohtu ja otsustab oma pädevuse piires, milliseid kaitsemeetmeid rakendada. Eelnõuga kavandatud nimetamis- ja alluvuskorra muutmine seda pädevuse jaotust ei muuda.
85	**Isikuandmete ja kontaktide kaitse.** MJT teeb ettepaneku piirata seadusega lubatud ulatuses aadresside, isikuandmete ja avalike kontaktide kättesaadavust ning toob võrdluseks Rahapesu Andmebüroo ametnike andmete avaldamise praktika.	**Mittearvestatud**. Konkurentsiamet saab tööohutuse ja andmekaitse raames üle vaadata, milliseid MJT ametnike andmeid ameti veebilehel ja dokumentides avaldatakse. Avaliku teabe seaduse § 28 lõike 1 punkti 6 järgi tuleb üldjuhul avaldada ametnike nimed ja tööalased kontaktandmed. See kohustus ei hõlma koduseid aadresse, isiklikke telefoninumbreid ega isiklikke e-posti aadresse. Amet saab igapäevaseks suhtluseks kasutada teenistuse üldkontakte ning hoiduda eraeluliste andmete tarbetust avaldamisest. Rahapesu Andmebüroo praktika põhineb seaduses sätestatud erandil. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 53 lõige 4 näeb ette, et büroo teenistus- ja töökohtade koosseis ning isikkoosseis on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teave. Samaväärse üldise piirangu kehtestamine MJT-le eeldaks eraldi seaduslikku alust ja põhjendust. Käesolev eelnõu andmete avaldamise reegleid ei muuda. Konkreetse ohu korral saab Konkurentsiamet koos andmekaitsespetsialistiga hinnata, milliste andmete

		avaldamist saab kehtiva õiguse piires piirata või mida tuleks tulevikus selleks muuta.
86	**Uurimisülesannetest tulenev erikaitse.** MJT kirjeldab, et avalikus uurimises teeb teenistus uurimistöö laadseid toiminguid ning vajab tema hinnangul tugevamaid kaitsemehhanisme, sealhulgas kiiremat politseikoostööd ja ohujuhtumite eeliskäsitlust. Teenistus palub hinnata iseseisva asutuse või tugevdatud uurimisfunktsiooni staatust tööga kaasnevate ohtude valguses.	**Selgitatud**. Eelnõu käsitleb MJT juhtimis- ja töökorraldust. Avaliku uurimise ülesanded ja menetlusvolitused jäävad samaks. MJT kirjeldatud ohte tuleb arvestada teenistuse töökeskkonna riskianalüüsis ja ohujuhtumitele reageerimise korras. Pankrotiseaduse § 192⁹ lõige 4 annab MJT-le juba praegu õiguse kasutada oma ülesannete täitmiseks vajaduse korral politsei abi. Konkurentsiamet saab koostöös MJT ja politseiga täpsustada, kelle kaudu ja kuidas tööga seotud ohust kiiresti teatatakse. Konkreetse juhtumi kiireloomulisust ja vajalikke meetmeid hindab politsei ohu asjaolude põhjal. MJT ametnikele üldise eeliskäsitluse või erikaitse kehtestamiseks tuleks eraldi hinnata, millistes olukordades olemasolevad meetmed ei ole piisavad ja millist täiendavat kaitset on vaja. Kiirema teabevahetuse ja selge reageerimiskorra saab korraldada ka praeguse asutusemudeli raames.
87	**Iseseisva riigiasutuse mudel.** MJT teeb ettepaneku kujundada teenistusest täielikult iseseisev riigiasutus, mille juhataja ametisse nimetamine ja vabastamine, eelarve ning tegevus oleksid sektoriregulaatorist sõltumatud.	**Mittearvestatud**. Eelnõu eesmärgi, st töökorralduslike kitsaskohtade lahendamise saab saavutada olemasolevas asutuses oluliselt efektiivsemalt ja ressursisäästlikumalt. Konkurentsiamet vastutab töötingimuste ja tugiteenuste eest ning MJT teeb oma seadusest tulenevaid järelevalveotsuseid sõltumatult. Peadirektorile antakse juhataja ametisse nimetamise ja vabastamise õigus ning talle laieneb sõnaselge sisulise sekkumise keeld. Teenistuse ülesannete täitmiseks vajalikud kulud kajastatakse ameti eelarves halduskuludest eraldi ja MJT juhataja käsutab selleks ette nähtud eelarveosa sõltumatult. Ressursiefektiivsem on kasutada olemasolevat tugikorraldust ja täpsustada selles vastutust, sest nii saab

		lahendada asendamise ja tugiteenuste korraldamise küsimused eraldi asutuse loomisega kaasneva kuluta.
88	**Pankrotihalduri staatuse ja terminoloogia reform.** MJT teeb ettepaneku reformida pankrotihalduri kui peamise maksejõuetusmenetleja staatust ning asendada õigusselguse huvides PankrS §-des 54 ja 54[1] kutsele viitav sõnastus ametile viitava sõnastusega.	**Mittearvestatud**. Käesolev eelnõu käsitleb maksejõuetuse teenistuse juhtimis- ja töökorraldust ning pankrotihalduri staatuse reform jääb selle reguleerimisalast välja.
89	**Varatu juriidilise isiku pankrotimenetluse reform.** MJT teeb ettepaneku koondada varatu ja püsivalt maksejõuetu juriidilise isiku menetlus ühe haldus- ja korrakaitseorgani pädevusse ning korraldada see riikliku järelevalvena läbiviidava avaliku uurimisena.	**Mittearvestatud.** Käesolev eelnõu käsitleb MJT juhtimis- ja töökorraldust. Pankrotimenetluse läbiviimise korra muutmine jääb selle reguleerimisalast välja.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda		
90	**Selgitada, millist konkreetset probleemi soovitakse eelnõuga lahendada.** Seletuskiri tugineb küll Justiits- ja Digiministeeriumi tellitud AS PricewaterhouseCoopers Advisorsi analüüsile, teenistuse juhataja pöördumistele ning teenistuse tegevusaruannetele (seletuskiri lk 2), kuid ei esita nende järeldusi ega soovitusi, mistõttu ei ole võimalik hinnata, millist probleemi need kirjeldavad ja kas need soovitasid just kavandatud lahendust. Seega ei ole seletuskirja põhjal võimalik täpselt aru saada, mis on probleem, mida eelnõuga lahendatakse ning tuleb see lahendada just kavandatud viisil.	**Selgitatud.** Eelnõuga lahendatavat probleemi on selgitatud punktis 8.
91	**Koostada väljatöötamiskavatsus või vähemalt põhjalikum mõjuanalüüs, mis käsitleb probleemi olemust ja selle lahendamiseks erinevaid alternatiive ning nende mõjusid.** Kaubanduskoja hinnangul on antud juhul väljatöötamiskavatsus hädavajalik, kuna selle koostamine aitaks täpsemalt kaardistada teenistuse töös esinevad	**Selgitatud.** Väljatöötamiskavatsuse mittekoostamist ja mõjuanalüüsi on selgitatud punktides 4 ja 38.

	probleemid, hinnata nende ulatust ning analüüsida erinevaid võimalikke lahendusvariante ja nende mõjusid. Kuna seletuskirjast ei nähtu, millist probleemi täpselt lahendatakse ning ei selgu ka see, et tegemist oleks sellise kiireloomulise probleemiga, mis ei võimalda tavapärast seadusloome protsessi järgida, ei ole Kaubanduskoja hinnangul põhjendatud väljatöötamiskavatsuse koostamata jätmine.	
92	**Säilitada PankrS § 192² lõikes 1 sõna „sõltumatu“ või selgitada seletuskirjas põhjalikult, miks see välja jäetakse ja millised on selle õiguslikud tagajärjed.** Sõltumatus on oluline nii teenistuse tegevuse usaldusväärsuse tagamiseks kui ka selleks, et ettevõtjatel ja võlausaldajatel oleks kindlus, et teenistus saab oma ülesandeid täita ilma välise mõjutuseta. Seetõttu peab seadus tagama, et teenistuse sõltumatus ei jääks üksnes üldiseks põhimõtteks, vaid oleks tagatud ka selle praktilises töökorralduses.	**Selgitatud.** PankrS § 192² lõike 1 muutmist (sõna „sõltumatu“ välja jätmist) on selgitatud punktides 7, 8, 12, 71.
93	**Kaasata eelnõu menetlusse teenistus ning mõjutatud huvirühmad ning võimaldada plaanitavate muudatuste aruteluks piisavalt aega.** Kaubanduskoja hinnangul on vajalik eelnõu menetlusse kaasata näiteks ka õiguskantsler, Eesti Advokatuur, pankrotihaldurite ja kohtutäiturite esindusorganisatsioon ja võlausaldajate esindajad.	**Selgitatud.** Maksejõuetuse teenistuse ja mõjutatud huvirühmade kaasamist ja aruteludega seonduvat on selgitatud punktides 4, 11, 45, 73.